

Jaarverslag Stichting VCO Oost-Nederland 2018

Datum: 14-6-2019

Inhoudsopgave

A. BESTUURSVERSLAG

<i>Voorwoord</i>	4
<i>Verantwoordelijkheid</i>	5
<i>Jaarverslag van de raad van toezicht</i>	6
HOOFDSTUK 1. MISSIE EN WAARDEN, DOELEN 2018	8
<i>Missie</i>	
<i>Waarden</i>	
<i>Strategie</i>	
<i>Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen</i>	
<i>Juridische structuur</i>	
HOOFDSTUK 2. GOVERNANCE	12
<i>Governance ontwikkelingen</i>	
<i>Zaken met een behoorlijke politieke of maatschappelijke impact</i>	
<i>Inrichting dialoog met de interne en externe actoren</i>	
<i>Verwachtingen/onzekeerheid</i>	
HOOFDSTUK 3. ORGANISATIE	14
<i>De medezeggenschapsraad</i>	
<i>De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad</i>	
<i>Bestuur, directeuren, bestuurscentrum</i>	
<i>Basisgegevens van scholen en aantal leerlingen</i>	
<i>Organisatorische ontwikkelingen</i>	
<i>Informatiebeveiliging en privacy</i>	
<i>Bestuurlijke visitatie</i>	
<i>Vertrouwenspersoon</i>	
<i>Vastgestelde beleidsstukken 2018</i>	
HOOFDSTUK 4. ONDERWIJS	17
<i>Passend Onderwijs</i>	
<i>Onderwijsprestaties</i>	
<i>Onderwijskundig en onderwijs programmatische zaken</i>	
<i>Ontwikkelingen als gevolg van interne en externe kwaliteitszorg</i>	
<i>Audit</i>	
<i>Kwaliteitsmedewerker</i>	
<i>Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen</i>	
HOOFDSTUK 5. MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN	19
HOOFDSTUK 6. IKC (INTEGRAAL KINDCENTRUM)	19
HOOFDSTUK 7. PERSONEEL (HRM)	20
<i>Begeleiding startende leerkrachten</i>	
<i>Begeleiding van studenten binnen VCO</i>	
<i>Risico inventarisatie en evaluatie</i>	
<i>Ziekteverzuim</i>	
<i>Cijfers en trends personeel</i>	
<i>Flexpool</i>	
<i>Academie VCO Consent</i>	
<i>Gevoerd beleid betreffende de beheersing van uitkeringen na ontslag</i>	

HOOFDSTUK 8. ICT	23
<i>Werken in de cloud</i>	
HOOFDSTUK 9. HUISVESTING	23
<i>Gemeente Enschede</i>	
<i>Gemeente Berkelland</i>	
<i>Algemeen</i>	
HOOFDSTUK 10. FINANCIËN	25
<i>Financiële resultaten 2018</i>	
<i>Analyse jaarcijfers</i>	
<i>Baten</i>	
<i>Lasten</i>	
<i>Verantwoording werkdrukgeden</i>	
<i>Treasury- en financieringsbeleid</i>	
HOOFDSTUK 11. CONTINUÏTEITSPARAGRAAF	27
<i>Risicoparagraaf</i>	
<i>Leerlingprognose</i>	
<i>Meerjaren-exploitatie, balans en kengetallen</i>	
HOOFDSTUK 12. TOEKOMSTPARAGRAAF	34
<i>Kernmissie</i>	
<i>Doelstellingen</i>	
BIJLAGEN BIJ HET JAARVERSLAG	35
<i>Scholenlijst</i>	
<i>Lijst met afkortingen</i>	
<u>B. JAARREKENING 2018</u>	
Balans	38
Staat van baten en lasten	
Kasstroomoverzicht	
Grondslagen	
Materiële vaste activa	
Financiële vaste activa	
Vlottende activa	
Eigen vermogen	
Voorzieningen	
Kortlopende schulden	
Toelichting op de jaarrekening	
Overheidsbijdragen	
Overige baten	
Lasten	
Financieel en overig	
Verbonden partijen	
Verantwoording subsidies	
WNT Topfunctionarissen	
<u>C. OVERIGE GEGEVENS</u>	
Statutaire bepalingen en controle verklaring	54
Ondertekening van de jaarrekening	

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2018 van Stichting VCO Oost-Nederland. Stichting VCO Oost-Nederland is een stichting voor primair onderwijs en kent haar oorsprong in het bijzonder onderwijs op basis van protestant-christelijke grondslag. De stichting bestaat uit 14 basisscholen gevestigd in Enschede, Glanerbrug, Losser, Overdinkel, Haaksbergen, Eibergen en Neede.

Met dit jaarverslag legt het college van bestuur van Stichting VCO Oost-Nederland verantwoording af aan de raad van toezicht, de medezeggenschapsraden, de medewerkers, samenwerkingsverbanden, ouders, gemeenten en andere belanghebbenden. Het verslag wordt besproken en toegelicht aan de schooldirecteuren, raad van toezicht en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

Het doel van verantwoorden is te laten zien dat de middelen effectief en efficiënt zijn ingezet. De verantwoording van het financiële beleid is vastgelegd in de verantwoordingsgegevens, die op grond van wettelijke bepalingen door het bevoegd gezag van de bekostigde scholen moeten worden opgesteld en ingediend bij het ministerie. De jaarstukken gaan vergezeld van een accountantsverklaring. Deze is opgenomen als bijlage bij dit jaarverslag.

In dit voorwoord bedanken wij ook alle leerkrachten, directeuren, ondersteunend personeel, onderwijsassistenten en vrijwilligers voor de inzet en betrokkenheid. U wordt ook van harte uitgenodigd om te reageren.

Enschede, maart 2018

Organisatie

NAW gegevens:

Stichting VCO Oost-Nederland
M.H. Tromplaan 47
7514 AB Enschede
053-4309440
bestuurscentrum@vco-oostnederland.nl
www.vco-oostnederland

Administratie/Bestuursnummer: 24844
Kamer van Koophandelnummer: 06089439

Verantwoordelijkheid jaarverslag en jaarrekening:

Voorzitter college van bestuur:

Mr. A.W. Mulder	per	1 oktober 2018 tot heden.
H. Meuzelaar	van	1 mei t/m september 2018
G. Morren	van	1 januari tot 1 mei 2018

Jaarverslag van de raad van toezicht

De PO-Raad, de sectororganisatie voor het primair onderwijs, heeft in 2010 voor het eerst de Code Goed Onderwijsbestuur PO vastgesteld. De Code is geactualiseerd in juni 2017. De Code bevat 26 richtlijnen voor goed bestuur bij onderwijsorganisaties voor primair onderwijs, waarvoor het 'pas toe of leg uit' –principe geldt. Daarnaast bevat de Code zes regels die moeten worden nageleefd en die gelden als lidmaatschapseis van de PO-Raad. De code is van toepassing op de leden van de PO-Raad; De Stichting VCO is aangesloten bij de PO-Raad en past daarom de richtlijnen van de code toe (Zie ook de statuten van de Stichting, artikel 3, lid 5).

Bij VCO zijn bestuur en toezicht ondergebracht in verschillende organen; een zogeheten dualistische structuur. De raad van toezicht heeft als primaire taak het houden van toezicht op het bestuur. Daarnaast heeft de raad van toezicht taken op het gebied van besluitvorming (goedkeuring van bepaalde, in de regel zwaarwegende, bestuursbesluiten, de jaarrekening en de begroting), werkgeverschap (voor het bestuur) en als klankbord voor het bestuur. De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht volgen uit de statuten van VCO en de relevante wetgeving zoals het Burgerlijk Wetboek en de Wet op het primair onderwijs.

De toezichthouders functioneren onafhankelijk ten opzichte van de stichting. Binnen de raad van toezicht zijn aandachtsgebieden aan de individuele leden toegekend. De raad van toezicht bestaat uit de volgende personen: mevrouw L. Hazenberg (secretaris), de heer M. de Jong (financiën), de heer W.-J. Somsen (voorzitter), de heer P. ten Voorde (bestuur en organisatie), mevrouw J. Welles (HRM) en mevrouw M. Zeeman (financiën). Er zijn in 2018 geen mutaties in de raad van toezicht geweest.

De raad van toezicht vergadert zo veel mogelijk volgens een vooraf vastgesteld schema. Er zijn in 2018 vijf reguliere vergaderingen geweest en daarnaast een aantal informele bijeenkomsten. De raad van toezicht vergadert zowel met als zonder het bestuur. Voor financiële onderwerpen heeft de financiële auditcommissie overleg met bestuurder en controller. Verder zijn er overleggen geweest met (afvaardigingen van) andere organen, zoals de GMR.

In de vergadering met het college van bestuur wordt de raad van toezicht geïnformeerd over de algemene stand van zaken binnen de stichting en de scholen. Vervolgens wordt ingegaan op bijzonderheden of specifieke onderwerpen. Een enkele keer wordt er een korte presentatie gehouden over een bepaald onderwerp of een interesse. Zo nodig wordt bij dringende zaken tussen vergaderingen door, gecommuniceerd tussen de bestuurder en de raad van toezicht.

De volgende onderwerpen zijn in 2018 specifiek aan bod gekomen:

- Benoeming nieuwe bestuurder. Na het vertrek van de heer G. Morren per 1 mei 2018 is de heer H. Meuzelaar per dezelfde datum benoemd tot tijdelijk bestuurder. Na een zorgvuldig selectieproces is de heer A. Mulder per 1 oktober 2018 benoemd als voorzitter college van bestuur.
- Scholen- en leerlingenbestand. VCO is ook dit jaar gestegen in leerlingaantallen. De thema's kleinere scholen en krimpgebieden stonden veelvuldig op de agenda. Deze thema's blijven aandacht vragen. De verschillende ontwikkelingen zijn in elke vergadering tussen raad van toezicht en college van bestuur besproken. In het bijzonder is er aandacht geweest voor de volgende scholen:
  - Nieuwbouw Eibergen. In februari 2018 is gestart met de nieuwbouw.
  - School Universiteit Twente te Enschede. In 2018 is verder verkend hoe opnieuw vorm kan worden gegeven aan een school van VCO op het UT terrein. Er zijn meerdere gesprekken geweest en in 2019 wordt een verder gevolg gegeven aan het in kaart brengen van de mogelijkheden voor realisatie.

- Financiën. De raad van toezicht stuurt sterk op begroting en tussentijdse rapportages. Het weerstandsvermogen van VCO was een belangrijk thema in 2018.
- Kinderopvang. De medeaandeelhouder van VCO in VCO Kinderdomein heeft haar aandelen verkocht aan Humanitas in februari 2018 om een verdere focus te geven aan de activiteiten.
- Verdere professionalisering binnen VCO heeft plaatsgevonden door de uitkomsten van bestuurlijke visitatie te bespreken, inclusief het in gang zetten van de benodigde vervolgacties.
- De raad van toezicht heeft in 2018 een in-company cursus gevolgd om vorm te geven aan de verdere professionalisering van de raad. Daarbij zijn de vier kernwaarden 'aandacht, identiteit, professionaliteit en innovatie' verder verankerd binnen de raad. De onderwerpen wet- en regelgeving, identiteit en toezichtskader stonden centraal.

Het accent is in 2018 gelegd op de professionalisering van de raad van toezicht

Vooruitblikkend naar 2019, verwacht de raad van toezicht dat onder meer de volgende thema's zich zullen aandienen: strategisch beleidsplan, passend onderwijs inclusief het aantal verwijzingen, het ziekteverzuim onder leerkrachten en het volgen van de haalbaarheid van de kleine scholen binnen de stichting en naar haalbaarheid en inrichting basisschool Universiteit Twente. De raad van toezicht gaat zich verder professionaliseren door zich specifiek te richten op het toezichtkader.

Gesprek met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

Een afvaardiging van de raad van toezicht heeft twee keer in het jaar een gesprek gevoerd met de GMR. Er is gesproken over de relatie tussen raad van toezicht en GMR, integriteitscode en strategisch perspectief 2019 en verder.

Hoofdstuk 1. Missie en waarden, doelen 2018

Het verslagjaar 2018 is het laatste jaar van de huidige planperiode (Koersplan Perspectief op excellent onderwijs 2014-2018). Op basis van het koersplan is ook voor 2018 op bestuursniveau een jaarplan opgesteld. Dit jaarplan is uitgevoerd, voor een deel zijn verschillende afgesproken activiteiten nog in uitvoering. Door de bestuurswisseling per najaar 2018 is het jaarplan 2018 niet bijgesteld/aangevuld. Gekozen is om wel een evaluatie van de planperiode te maken en de uitkomsten hiervan mee te nemen in het begin 2019 op te stellen strategisch beleidsplan 2019-2023. Daarbij zullen ook de missie en visie van VCO Oost-Nederland worden herijkt.

Missie

“Goed onderwijs, elke school een eigen gezicht”, dat is de missie van VCO Oost-Nederland 2014-2018, die scholen uitdaagt hun eigen profiel te ontwikkelen en te laten zien. Onderwijskundig beleid is onze corebusiness.

Het gaat er om, kinderen hun talenten volledig te laten benutten en er uit te halen wat er in zit. Er zullen verschillen zijn tussen een school van VCO in het dorp en een school van VCO in de stad. Scholen van VCO worden uitgedaagd om voortdurend de verbinding te leggen met de buurt, de wijk of het dorp waarbinnen de school participeert. Essentieel daarbij is de ouderbetrokkenheid.

Waarden

VCO Oost-Nederland is een professionele organisatie die werkt vanuit strategisch beleid en dit beleid jaarlijks uitwerkt in jaarplannen. Vanuit haar identiteit, zijn zorg en respect belangrijke waarden naast professionaliteit, kwaliteit en aandacht voor de mensen. In het logo voegt VCO aan de kernwaarden de volgende begrippen toe: kleurrijk en in ontwikkeling. Daarmee wil VCO aangeven dat zij een grote diversiteit aan onderwijs heeft en voortdurend alert is op onderwijskundige en maatschappelijke ontwikkelingen.

Strategie

Onderwijskundig beleid is onze corebusiness: kwaliteitsgesprekken, audits, jaarplannen en studiedagen zijn voorbeelden van activiteiten om de kwaliteit op niveau te houden en waar nodig te verbeteren. Door met de scholen in gesprek te blijven, houden wij de kwaliteit van onderwijs scherp en in ontwikkeling. Denk hierbij niet alleen aan data en opbrengsten maar ook aan waarden en burgerschapsvorming.

Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen (waaronder samenwerkingsverbanden)

VCO Oost-Nederland positioneert zich binnen Enschede en de overige gemeenten waar onze scholen gevestigd zijn als coöperatieve partner in onderwijs en kindzorg. De stichting is op alle (overleg)niveaus betrokken en actief aanwezig. Ook binnen de samenwerkingsverbanden is de stichting actief betrokken. Sinds de invoering van het passend onderwijs zijn vijf jaren verstreken. VCO hecht aan evaluatie (en mogelijk bijstelling) van de betreffende voorzieningen en geldstromen. De praktische en financiële impact van de uitvoering van passend onderwijs is groot en zal ook de komende jaren veel aandacht vragen.

De samenwerking met de scholenkoepels (PO en VO) in onze regio is met de komst van de nieuwe bestuurder aangetrokken. VCO wil samen met de andere scholenkoepels verantwoordelijkheid nemen voor de gemeente-breed bestaande vraagstukken en uitdagingen. Ook de samenwerking met Consent, de Enschedese stichting voor openbaar primair onderwijs en samenwerkingspartner in vele (onderwijsondersteunende) activiteiten, is in de loop van 2018 geïntensiveerd.

Doelen uit het Koersplan perspectief op excellent onderwijs voor de laatste planperiode 2018:

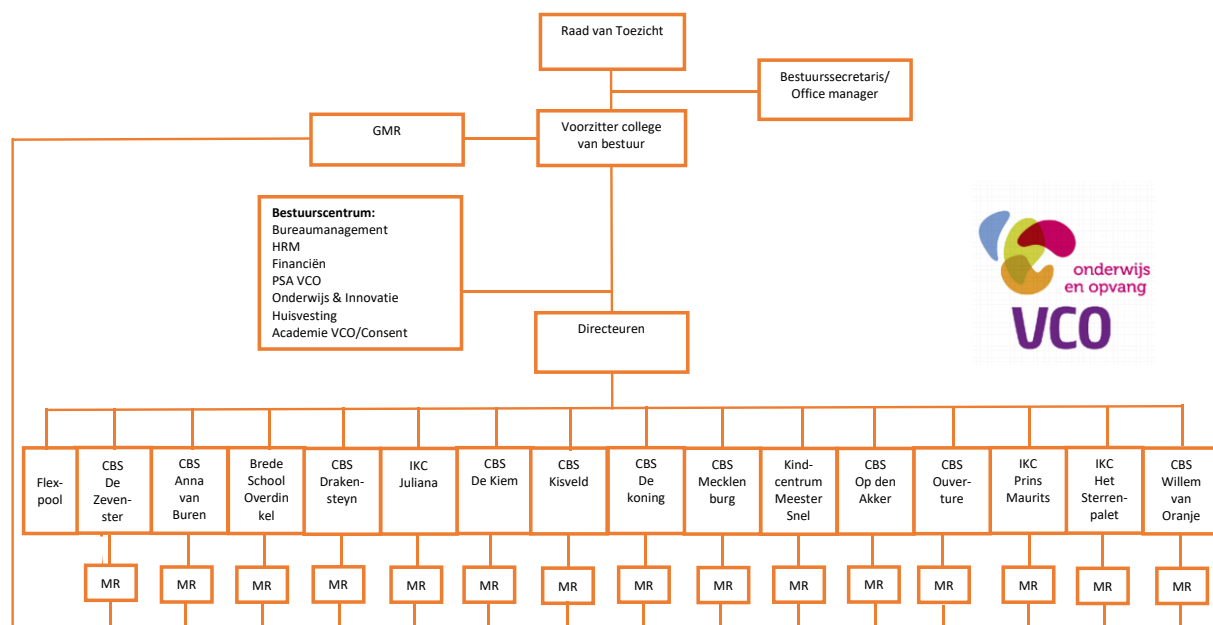
- Volgen van de effecten van de arrangementen
- Opstarten het Strategisch Beleidsplan 2019-2023
- Optimaliseren van de beleidsstukken
- Invoering Informatiebeveiliging en privacy
- Toetsing van de Risico Inventarisatie en Evaluatie
- Psycho sociale arbeidsbelasting

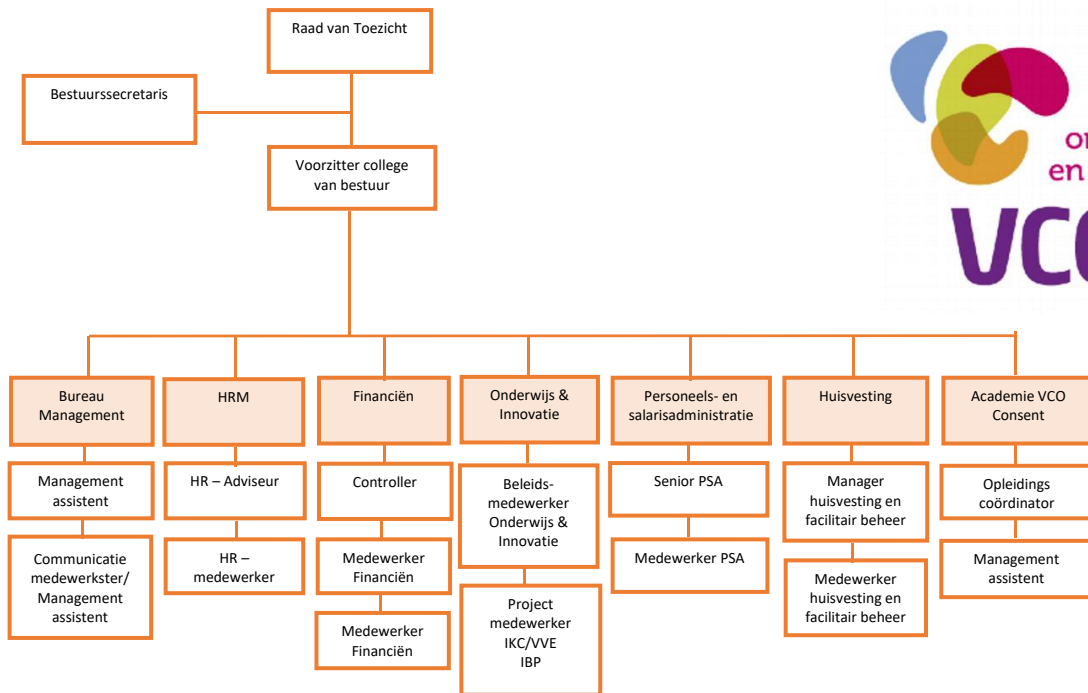
Juridische structuur

De rechtspersoon is een stichting met de naam: Stichting VCO Oost-Nederland en is opgericht op 1 augustus 2011.

VCO kent een statutair bestuur dat het bevoegd gezag van de stichting vormt. Het bestuur bestaat uit één lid, te weten de voorzitter college van bestuur. Het bestuur legt verantwoording af aan de raad van toezicht. De toezichthoudende bevoegdheden van de raad van toezicht zijn in de statuten van VCO uitgewerkt. Het bestuur is verantwoordelijk voor het strategisch beleid en geeft leiding aan de directeuren van de scholen van de stichting en aan de medewerkers van het bestuurscentrum. In het handboek Governance VCO Oost-Nederland zijn de bevoegdheden, verantwoordelijkheden en interne verantwoordingsprocessen vastgelegd. VCO handelt conform de actuele regelgeving op het gebied van goed bestuur in het primair onderwijs, waaronder de Code goed bestuur in het primair onderwijs.

Organogram stichting:

Het bestuurscentrum zorgt voor een ondersteunende en servicegerichte houding naar de scholen toe. Hierdoor kunnen onze scholen zich zoveel mogelijk richten op hun onderwijskundige en levensbeschouwelijke taak/beleid.

Hoofdstuk 2. Governance

Governance ontwikkelingen

In 2018 is een begin gemaakt met het opstellen van een handboek governance. Hierin zullen alle relevante documenten op het gebied van interne beheersing en toezicht worden opgenomen. Het handboek zal voor de zomer van 2019 gereed zijn. Basis van het handboek is de code goed onderwijsbestuur van de PO-raad. VCO Oost-Nederland wil aan alle vereisten minimaal voldoen. Een check daarop vindt plaats voorafgaand aan de vaststelling van het handboek.

Zaken met een behoorlijke politieke of maatschappelijke impact

VCO participeert in alle gemeenten volop. VCO wil ook een organisatie zijn die in de buurt en de wijk, haar verantwoordelijkheid neemt.

In de gemeente Enschede participeert VCO in tal van netwerken waarbij er verbanden worden gelegd naar maatschappelijke thema's. We noemen de samenwerking met de gemeente inzake energie, de convenanten met de gemeente over de jeugdzorg en de wijkteams, de VVE, de Kindcentra, Kamer PO en aansluiting PO VO. Ook moet worden genoemd de ontwikkeling van de Brede Scholen in de stad en positionering daarvan in de Integrale Kindcentra. Het geheel komt samen in de Lokaal Educatieve Agenda.

Binnen Enschede werkt VCO samen met de kinderopvangorganisaties die als partner verbonden zijn aan elk betreffende IKC. Buiten Enschede is VCO Kinderdomein de vaste partner van VCO voor kinderopvang in de scholen. Al deze samenwerkingen zijn erop gericht de doorgaande lijn en maximale ontwikkelkansen te bevorderen voor alle kinderen in voorschoolse voorzieningen, basisonderwijs en voortgezet onderwijs in Enschede en omgeving.

In de gemeente Haaksbergen neemt VCO deel aan het gezamenlijke besturenoverleg. Daarin staat ook de rol van het onderwijs in de gemeente en de samenwerking met de lokale partners hoog op de agenda. Met de collega-scholen en het Assink College worden goede contacten onderhouden.

In de gemeente Berkelland tenslotte, is ook in 2018 de discussie voortgezet om samen met de andere onderwijsbesturen en met de gemeente te kijken naar oplossingen in verband met de krimp.

Naast bovengenoemde ontwikkelingen worden er door de scholen en de partners in allerlei verbanden, waaronder brede school, vele initiatieven genomen om te komen tot samenwerking tussen scholen en andere organisaties zoals natuur- en milieuorganisaties, cultuur- en sportorganisaties, et cetera.

VCO heeft ook in 2018 samenwerkingen onderzocht op het gebied van internationalisering, waaronder het ontwikkelen van de Euregio en hoe we met elkaar – naast Engels - Duits een plek kunnen geven in het onderwijs, zodat er grotere kansen voor onze toekomstige burgers op de arbeidsmarkt in deze regio ontstaan. Diverse projecten onder de noemer Jeugd053 hebben een vervolg gekregen om de samenwerking tussen jeugdzorg en onderwijs te intensiveren. Ook heeft VCO deelgenomen aan een onderzoek met Saxion om internationalisering een plek te geven onder de noemer 'Call for Proposals Inclusief Onderwijs' in samenwerking met universiteiten uit Noorwegen en Finland. Dit laatste onderzoek is in overleg met de deelnemende partners stopgezet. Er is een vervolg gepland voor 2019 om te kijken welke mogelijkheden nog te onderzoeken zijn. Dit project heeft de naam "RAAK".

2018 was ook een jaar met meerdere stakingsdagen voor het onderwijspersoneel. Wat betreft de werkdrukken verwijzen wij naar hoofdstuk financiën. Eind 2018 is de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling aangescherpt en onder de aandacht gebracht in onze stichting. Hierin heeft de vertrouwenspersoon ook een rol.

Inrichting dialoog met de interne en externe actoren

De interne verantwoording is geregeld in de relatie tussen college van bestuur en intern toezichthouder en in de medezeggenschap, geregeld op basis van de Wet medezeggenschap onderwijsbestuur. Raad van toezicht en GMR hebben afgelopen jaar tweemaal met elkaar vergaderd. Bijzonder punt van afstemming was de procedure rondom werving en selectie van de nieuwe bestuurder. Oktober 2018 is gestart met de eerste gesprekken met alle geledingen (raad van toezicht, GMR, MR, medewerkers, ouders en leerlingen) van de organisatie voor input voor het strategische beleidsplan 2019-2023.

VCO is een belangrijke aanbieder van primair onderwijs in Enschede en omstreken. Andere aanbieders zijn de Stichting Consent (openbaar) en de Stichting KOE (katholiek). In de oostelijke Achterhoek zijn de belangrijkste partners Stichting Keender (katholiek), OPONOA (openbaar) en Delta (openbaar).

VCO participeert verder in de PO-Raad, huisvestingsbeleid van de vier gemeenten, VVE, IKC's, Kamer PO, POVO en de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en heeft contacten met Saxion en de universiteit.

Verwachtingen/onzekerheid

Daadwerkelijke ontwikkeling in het verslagjaar van belangrijke aangelegenheden waarover in het voorgaande Jaarverslag verwachtingen werden uitgesproken dan wel een belangrijke mate van onzekerheid werd vermeld:

Kwaliteit: (2017) ten opzichte van 2018:

De Kiem heeft nu op twee op een volgende schooljaren voldoende eindopbrengsten behaald en behoort niet meer tot de risico scholen. Ook de scholen Bredeschool Overdinkel en Op den Akker hebben in 2018 voldoende eindopbrengsten behaald; zelfs boven hun leerpotentieel.

Personeel: (2017) ten opzichte van 2018:

Vlootstroom directie en bestuurscentrum: mede door de bestuurswisselingen is er een andere focus gelegd en zal de vlootstroom directie en bestuurscentrum onderdeel zijn van strategische personeelsplanning in 2020.

Hoofdstuk 3. De organisatie

De medezeggenschapsraad (MR)

Elke school heeft een medezeggenschapsraad. De schooldirecteur is de eerste gesprekspartner van de MR. Via de MR van de school hebben ouders en personeel invloed op het schoolbeleid volgens de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS).

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR is een gewaardeerd sparringpartner en speelt een belangrijke rol in het tot stand komen van beleid binnen VCO Oost-Nederland. Met regelmaat wordt door het college van bestuur aan de raad om advies of instemming gevraagd. Zij vergadert regelmatig en bespreekt met de voorzitter college van bestuur de gang van zaken op basis van het reglement van de GMR. Ook vraagt de voorzitter college van bestuur aan de leden van de GMR om signalen vanuit de organisatie te bespreken.

Bestuur, directeuren, bestuurscentrum

Onder leiding van de voorzitter college van bestuur, wordt de organisatie gefaciliteerd en ondersteund door een vaste bezetting van het bestuurscentrum. De bezetting van het bestuurscentrum voor 2018 was als volgt; controller, kwaliteitsmedewerker, HR adviseur en HRM medewerker, personeels- en salarisadministratie medewerkers, bureaumanagement, medewerkers financiële administratie, medewerkers huisvesting en facilitair beheer, beleidsmedewerker IKC, Innovatie en ICT en bestuurssecretaris.

Basisgegevens van scholen en aantal leerlingen

Onder de verantwoordelijkheid van Stichting VCO Oost-Nederland vallen 14 scholen voor primair onderwijs en opvang. De schooldirecteur heeft de algehele leiding over de school en legt over het functioneren verantwoording af aan de voorzitter college van bestuur.

Op 1 oktober 2018 telde VCO Oost-Nederland op de 14 scholen het aantal van 2.496 leerlingen. Voor de korte termijn wordt rekening gehouden met stabilisering van het aantal leerlingen. Voor een uitgebreide prognose zie de continuïteitsparagraaf.

Een overzicht van de leerlingenaantallen per school op teldatum van 1-10-2018:

School	2018
Het Sterrenpalet	263
CBS Kisveld	65
Kindcentrum Meester Snel	113
Brede School Overdinkel	86
CBS Op den Akker	100
CBS Mecklenburg	154
CBS Drakensteyn	400
CBS De Kiem	134
CBS Ouverture	210
CBS Prins Maurits	118
CBS Anna van Buren	471
CBS de Zevenster	107
CBS Willem van Oranje	93
CBS de Koning	182
Totaal	2.496

Organisatorische ontwikkelingen

Stichting VCO Oost-Nederland blijft in beweging. Belangrijke ontwikkeling in 2018 zijn geweest:

- IKC Het Sterrenpalet en de Julianaschool gefuseerd per 01-08-2018 en zijn nu gehuisvest in een prachtig nieuw schoolgebouw te Eibergen
- Bestuurswisselingen.
- Informatiebeveiliging en privacy

Informatiebeveiliging en privacy

In mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming van kracht geworden. In de voorafgaande periode is het privacy-beleid van VCO aangescherpt en in lijn gebracht met de eisen van de wet. Het algemeen beleidsplan-IBP en de gedragscode voor personeel zijn met de GMR besproken en beide documenten hebben de instemming van de geledingen gekregen.

In de periode vóór mei is scholing verzorgd op 13 van de 14 scholen. De scholen hebben de ouders geïnformeerd en in de schoolgidsen is uitleg over de rechten van ouders op het gebied van privacy opgenomen.

De verplichting om incidenten en datalekken te melden wordt nog niet goed nageleefd. De meldingen die wel gedaan zijn, waren niet van dien aard dat ze moesten worden gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

Bestuurlijke visitatie

In januari 2018 heeft er een bestuurlijke visitatie plaatsgevonden. Deze visitatie maakte onderdeel uit van het ontwikkelingstraject van de PO-Raad om te komen tot een bestuurlijk visitatiestelsel.

Het visitatiebezoek vond plaats op één dag. Tijdens deze dag heeft de visitatiecommissie gesproken met vertegenwoordigers van de volgende geledingen:

- voorzitter college van bestuur
- schoolleiders
- gemeenschappelijk medezeggenschapsorgaan
- intern toezichtsorgaan
- ondersteunende staf

Bevindingen:

Onderstaande bevindingen van de commissie waren bedoeld om reflectie op gang te brengen die bijdraagt aan het verder versterken van de eigen besturingsfilosofie. We vatten de belangrijkste aanbevelingen hier samen.

Gebruik het nieuwe strategisch plan als vliegwiel voor de gewenste vernieuwing
Kijk naar de toekomst: wat is er nodig en wat wil je bereiken op de lange termijn?
Ontwikkel een helder strategisch perspectief met gezamenlijke piketpalen. Daarbij past een blik op de omgeving. In deze omgeving is onder meer krimp van leerlingenaantallen een reëel risico, net als de toenemende armoedeproblematiek.

De *visie* zou zodanig *eenvoudig en helder* moeten zijn dat een werknemer van VCO deze uit moeten kunnen leggen wanneer je hem 's nachts wakker maakt. Een duidelijke visie geeft vrijheid van handelen aan medewerkers, omdat ze dan zelf kunnen bepalen of hun acties in deze visie passen.

Organiseer dynamiek en tegenspraak bewust

Binnen VCO zijn verhoudingen goed en wordt iedereen geïnformeerd en betrokken bij beleid. Hoewel dit te beschouwen is als een grote kracht, zit er ook een keerzijde aan. De goede samenwerking kan tegenstemmen doen verstommen. De commissie adviseert het bestuur daarom na te denken over manieren waarop het de meer kritische, 'tegenkracht' kant van de gremia ten opzichte van zichzelf kan organiseren.

Raad van Toezicht

De commissie ziet ruimte voor professionalisering van de Raad van Toezicht, waardoor de voor de stichting zeer waardevolle expertise waarover de raad van toezicht beschikt meer benut kan worden. Dit is gerealiseerd in 2018 en verder.

GMR

De GMR kan meer proactief meedenken in het nieuw strategisch beleidsplan. De commissie adviseert de GMR processen te organiseren die bijdragen aan het ophalen van informatie en het benoemen van thema's die de GMR belangrijk vindt.

Vertrouwenspersoon

VCO Oost-Nederland beschikt over een externe vertrouwenspersoon. Zij functioneert als aanspreekpunt voor klachten en gaat na of door bemiddeling tot een oplossing kan worden gekomen. Zij begeleidt degenen met een klacht desgewenst bij de verdere procedure en verwijst in voorkomende gevallen naar andere instanties.

Netwerkbijeenkomsten met schoolcontactpersonen

De netwerkbijeenkomsten vinden twee keer per jaar plaats in een van de VCO-scholen of op het bestuurscentrum. Er vindt een uitwisseling plaats van ervaringen en actualiteiten op het gebied van sociale veiligheid. Tevens is er ruimte om casussen te bespreken.

Klachten en klachtenafhandeling

Uitgangspunt van het beleid is dat klachten in eerste instantie met de direct betrokkenen kunnen worden besproken en/of opgelost.

Binnen het werk van de interne contactpersoon en de externe vertrouwenspersonen wordt een onderscheid gemaakt tussen melding, klacht en formele klacht.

- Er is sprake van een **melding** wanneer er ongerustheid is over een situatie die anderen dan de melder betreft.
- Er is sprake van een **klacht** wanneer er sprake is van ongenoegen dat de klager zelf betreft.
- Er is sprake van een **formele officiële klacht** wanneer een derde partij als de externe vertrouwenspersoon, het bevoegd gezag of de klachtencommissie worden ingeschakeld, omdat men er op schoolniveau niet uit komt.

De inzet van de vertrouwenspersoon

In 2018 hebben in totaal 12 personen een beroep gedaan op de externe vertrouwenspersoon. In deze 12 gevallen spelen vaak diverse aspecten; sfeer op school en onveiligheid op school, communicatie en bejegening zijn benoemd. Dit heeft niet geleid tot melding, klacht of formele officiële klacht. 2018 is een jaar zonder officiële klachten.

Vastgestelde beleidsstukken 2018

In 2018 zijn de volgende beleidsstukken vastgesteld:

Attentieregeling personeel, bestuur formatieplan, gedragscode gebruik bedrijfsmiddelen, beleid informatiebeveiliging en privacy, aanstelling preventiemedewerker, taakomschrijving interne begeleider, vakantieplanning schooljaar 2018-2019, Protocol Psychosociale arbeidsbelasting, jaarrekening 2017 en begroting 2019.

Hoofdstuk 4. Onderwijs

Structureel wil Stichting VCO Oost-Nederland haar kwaliteit verbeteren en vasthouden. VCO werkt met veel vertrouwen aan deze opgezette lijn. Kwaliteitsontwikkeling gericht op excellentie en verdere professionalisering van medewerkers staat centraal. Door middel van het integraal denken en doen, worden de andere beleidsterreinen ingezet om de hoge kwaliteit van onderwijs te realiseren.

Passend onderwijs

Passend onderwijs blijft een belangrijke plek innemen binnen de kwaliteitszorg van VCO. Belangrijke organen voor VCO zijn daarbij het Steunpunt Passend Onderwijs Enschede – onderdeel van de deelregio Enschede van SWV 2302 - en het steunpunt passend onderwijs IJssel / Berkel.

In het kader van passend onderwijs bestond ook in 2018 de mogelijkheid om een groeps- en/of schoolarrangement aan te vragen. Een school kan dan extra middelen aanvragen om bijvoorbeeld een aantal zorgleerlingen te clusteren en deze leerlingen binnen de school extra begeleiding geven. Scholen en ouders ervaren dit als positief. Leerlingen worden hierdoor minder snel verwezen naar SO of SBO.

Het deelnamepercentage voor het SO/ SBO is bij VCO de afgelopen vier jaar te hoog geweest. Dit heeft financiële gevolgen. De afgelopen maanden is er een beeld gevormd van de verwijzingspercentages per school. De meeste scholen vallen binnen de norm van 1%, waarvan 0,7% SBO en 0,3% SO. Er zijn vijf scholen die opvallen. Er is een afspraak gemaakt met de betreffende scholen om een beeld te vormen van de kinderen achter dit verwijzingspercentage en de situatie op het gebied van Passend Onderwijs op deze scholen. Aan de hand daarvan zal er gekeken worden welke interventies helpend zijn om scholen te ondersteunen in hun vaardigheden Passend Onderwijs vorm te geven.

Onderwijsprestaties

Om goed zicht te blijven houden op de ontwikkeling van de kinderen, de groep en de school wordt gebruik gemaakt van de registratiesystemen PlanB2 en Script. Door gebruik te maken van Script kan de school de toegevoegde waarde bepalen en kijken of de leerlingen zich ontwikkelen naar hun leerpotentieel. In de kwaliteitsgesprekken komen deze gegevens aan bod. In 2017 is besloten de NSCCT niet alleen af te nemen in groep 6, maar ook in groep 4 (in verband met vroeg signalering van onderpresteerders) evenals de NIO in groep 8. In 2018 is dit geëvalueerd. Het afnemen van de NSCCT in groep 4 werd niet als waardevol ervaren door de scholen door de vroege leeftijd van de leerlingen.

Alle scholen binnen VCO hebben het basisarrangement. Afgelopen schooljaar waren er vier scholen die voor de eindtoets een score haalden die onder de ondergrens kwam. Een school is inmiddels gefuseerd. Bij twee scholen was aantoonbaar dat de gemiddelde score op de eindtoets passend was bij het leerpotentieel van de betreffende klas. Bij een school was dit niet het geval. Bij alle drie de scholen hebben er meerdere gesprekken met de kwaliteitsmedewerker plaatsgevonden om een beeld te vormen van de kwaliteit van het onderwijs, verbeterplannen te ontwikkelen en de aankomende groep 8 in beeld te krijgen om een inschatting te maken van de eindtoets in 2019.

Ook dit jaar is er weer gebruik gemaakt van de expertise van onze externe deskundige op het gebied van cognitief getalenteerden. Doordat de scholen steeds meer kennis krijgen van getalenteerden, is de aanmelding aanzienlijk gegroeid. Op basisscholen De Kiem, Kisveld, Willem van Oranje, Sterrenpalet en De Koning is een plusklas die geleid wordt door deze externe deskundige. De basisscholen Drakensteyn en Anna van Buren hebben een eigen plusklas. Vanuit SPOE wordt een cursus aangeboden van Novilo.

Kwaliteitsmedewerker

Tot 1 april 2018 heeft Linda Tukkers de taken waargenomen om de kwaliteitszorg binnen VCO te continueren. Per 1 april 2018 is mevrouw M. Altena benoemd als kwaliteitsmedewerker binnen onze stichting.

Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen (samenwerkingsverbanden)

De voorzitter college van bestuur onderhoudt op dit moment de relatie met de samenwerkingsverbanden. Het ligt in de verwachting dat de kwaliteitsmedewerker hier ook een aandeel in krijgt.

VCO Oost-Nederland werkt in de stad Enschede sterk samen met Stichting KOE en Stichting Consent.

Hoofdstuk 5. Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen willen we waar mogelijk inzetten op duurzaamheid. We willen van onze gebouwen duurzame gebouwen maken, gedefinieerd vanuit de begrippen People, Planet en Profit. Het thema duurzaamheid is verder binnen de scholen belegd en krijgt daar vorm.

Hoofdstuk 6. IKC (Integraal Kindcentrum)

Alle Enschedese scholen van VCO Oost-Nederland zijn partner in een IKC. Ieder IKC kent een College van Leidinggevend (CVL) waarin in ieder geval de directeur van de school en de locatiemanager van de peuteropvang organisatie het beleid afstemmen. De IKC's hebben zich in die afstemming in 2018 vooral beziggehouden met een zestal thema's: Warme overdracht, afstemming pedagogische en didactische kwaliteit, ouderbetrokkenheid, IKC-ondersteuningsstructuur, IKC-overlegstructuur en overdracht bij wisseling van leidinggevend.

Voor leerkrachten van de groepen 1 en 2 is centraal scholing aangeboden op het gebied van VVE in de cursus "spel, spelbegeleiding en executieve functies".

Hoofdstuk 7. Personeel (HRM)

Begeleiding startende leerkrachten

Onder begeleiding van de starterscoach, Miranda Vissers, werken de startende leerkrachten aan hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Door middel van klassenbezoeken, leerteambijeenkomsten, individuele coachgesprekken en het volgen van cursussen bij de Academie VCO Consent blijven de collega's in ontwikkeling. Er is tevens ruimte om de zaken waar je zoal tegenaan kunt lopen, met andere starters te bespreken.

Aan het einde van het schooljaar 2018 hebben de eerste leerkrachten die het startersbegeleidingstraject hebben gevolgd aangetoond dat ze inmiddels basis-bekwame leerkrachten zijn. Dat is met de overige startende collega's, directeurs, de interim bestuurder en starterscoach gevierd. Zij ontvingen uit handen van de interim bestuurder het certificaat 'Basis-bekwame leerkracht'. VCO Oost-Nederland is bijzonder trots op deze collega's en de stappen die ze hebben genomen om te komen tot deze ontwikkeling. Zo werken we samen aan een goede vorm van onderwijs waarbinnen de leerlingen kunnen profiteren van gedegen begeleiding en onderwijs.

Begeleiding van studenten binnen VCO

In 2018 is de behoefte aan stageplaatsen vanuit de PABO's toegenomen tot 45. Er werden studenten van zowel Windesheim als Saxion begeleid. De toegenomen vraag zorgde ervoor dat het aantal opleidingsscholen binnen VCO groeide naar negen; drie scholen werken samen met Windesheim en zes werken volgens het format Opleiden in de School samen met Saxion. Dit format houdt in, dat VCO-leerkrachten door Saxion worden toegerust om de taak van schoolopleider uit te voeren volgens de overeengekomen criteria uit het convenant Samen Opleiden.

Het format Opleiden in de School zal gaan gelden als landelijk opleidingsprotocol. In de toekomst zullen er meer schoolopleiders nodig zijn. Dat biedt carrièremogelijkheden voor leerkrachten van VCO Oost-Nederland.

Naast de PABO-studenten werkten ook stagiaires van ROC's aan hun opleiding op onze scholen, op de onderdelen pedagogisch/educatief en administratief/secretarieel. De verwachting is dat met name voor opleiding tot klassen-assistent, de vraag zal gaan toenemen.

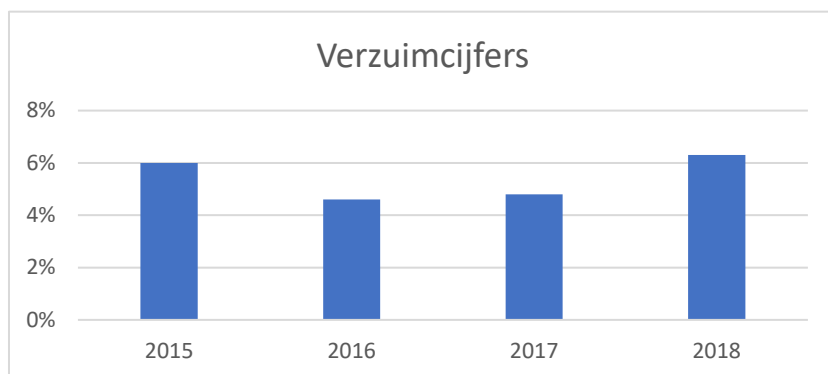
Risico inventarisatie en evaluatie

Voor het inventariseren van risico's op onze scholen maken we gebruik van de Arbomeester. Dit is een applicatie van het Vervangingsfonds. De daarmee in kaart gebrachte risico's, zijn zowel op schoolniveau als bovenschools in plannen van aanpak opgenomen en voorzien van oplossingen. In een wettelijk verplichte externe toetsing van de RI&E 's heeft een arbeidshygiënist op enkele plekken kritische kanttekeningen geplaatst en aanzetten tot verbetering gegeven.

Op de onderdelen luchtkwaliteit en meubilair werden relatief veel risico's gemeld. Het optimaliseren van de luchtbehandelingsapparatuur is opgepakt in de onderhoudsplanning (zie ook huisvesting). Werkplekonderzoeken uitgevoerd door de Arbo Unie leidden tot het plannen van vervanging van leerkrachtenmeubilair in 2019 en in één geval tot het direct vervangen van bureaustoelen.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim is gestegen van 4,8% in 2017 naar 6,3% in 2018. Uiteraard hebben we net als veel organisaties te maken gehad met een langdurende griepgolf. Daarnaast is het langdurige verzuim behoorlijk gestegen. Ook de meldingsfrequentie loopt wat op van 0,6 naar 0,74.

Van het totale verzuim is 26% werk gerelateerd, 49% niet-werk gerelateerd en weten we van 25% niet wat de oorzaak is, omdat de Arbo arts of inzetbaarheidscoach deze personen niet gezien hebben (vanwege kort verzuim <6 wk).

Binnen het verzuim als gevolg van psychische klachten, is 57% werk gerelateerd en de overige 43% niet. De scheidslijn is soms moeilijk aan te geven. Werk en privé beïnvloeden elkaar en het is niet altijd duidelijk wat nu de hoofdreden is.

Landelijke cijfers verzuim in sector Onderwijs over 2018 zijn, op dit moment, nog niet bekend. Helaas kunnen we de huidige cijfers daar niet mee vergelijken.

Onze inzetbaarheidscoach van Arbo Unie heeft in 2018 coaching gesprekken met directeuren van onze scholen gehouden om zodoende met behulp van een QuickScan de leer- en ontwikkelbehoefte van directeuren in kaart te brengen op het terrein van verzuim en inzetbaarheid. Met de adviezen uit deze coaching gesprekken en QuickScan wordt een plan van aanpak gemaakt en ook de werkgroep 'duurzame inzetbaarheid', die in oktober 2018 is geformeerd, kan met deze input aan de slag.

Cijfers en trends personeel

Fte en aantal naar leeftijdscategorie per 31-12-2018

Leeftijdscategorie	FTE	Aantal
30-39	50,88	81
20-29	38,57	50
50-59	40,76	59
60-69	15,68	24
40-49	36,76	55
Eindtotaal	182,65	269

Het aantal medewerkers in 2018 is gestegen naar 269 ten opzichte van 264 in 2017. De leeftijdsgroep 30-39 is het grootst, de groep 60-69 is nog het kleinst ten opzichte van de andere leeftijdsgroepen. Natuurlijke uitstroom zal de eerst komende jaren niet heel groot zijn; op de langere termijn zal de natuurlijke uitstroom meer dan verdubbelen.

Flexpool

In goed overleg met Consent hebben we het besluit genomen per 1 augustus te stoppen met de gezamenlijke vervangingspool Consent-VCO en een samenwerking aan te gaan met Mobiliteitscentrum ObT. We hopen met deze stap te bereiken dat er meer invallers voor handen zullen zijn en er geen tot weinig klassen naar huis gestuurd moeten worden.

In de periode vanaf 1 augustus 2018 heeft het ObT aan 82% van de verzoeken kunnen voldoen.

Academie VCO Consent

In 2018 hebben verschillende bijeenkomsten plaatsgevonden voor alle medewerkers van VCO en Consent. De professionaliseringsbijeenkomsten zijn gebaseerd op gesprekken met de meerderheid van de directies van VCO en Consent en aanbevelingen door leerkrachten.

Naast deze bijeenkomsten konden leerkrachten gebruik maken van e-learning via het digitale portaal van de Academie. Hiervan wordt nog te weinig gebruik gemaakt. De manier van gebruik van deze website, maar ook de inzet van het aanbod op de scholen, is dit jaar wel verbeterd. Er wordt meer structureel gebruik gemaakt van het aanbod door verschillende scholen. De academie heeft sterk ingezet op de rol van de directeur van de school als 'aanjager' voor leerkrachten om gebruik te maken van de trainingen aangeboden door de Academie.

Een aantal scholen heeft het aanbod van de Academie standaard opgenomen in haar schooljaarplan en directies sturen direct op het aanbod. Bij een aantal scholen kan het aanbod van de Academie nog sterker onder de aandacht worden gebracht.

Dit jaar is het aanbod van de Academie uitgebreid. Er zijn rond de 40 cursussen aangeboden op het gebied van versterken competenties van leerkrachten, HRM en bijeenkomsten van directies. Daarnaast organiseert de Academie de opleiding talentbegeleider. Deze opleiding duurt één jaar en is bedoeld om op iedere school minimaal één talentbegeleider te hebben die de begeleiding van kinderen die begaafd zijn, kan aansturen. Het maximum aantal deelnemers van 15 mensen is gevuld. De planning is om deze training volgend jaar opnieuw aan te bieden. Bij de opleiding horen verschillende kenniscolleges, die door iedereen bezocht mogen worden.

Van de aangeboden trainingen is uit de evaluaties gebleken dat een aantal bijeenkomsten als zeer goed wordt ervaren door de deelnemers. Enkele voorbeelden:

- training hoogbegaafdheid
- bewegen en leren
- leesverbeterplan
- effectieve directe instructie
- close reading
- action learning voor directies

De praktische scholing/professionalisering voor leerkrachten wordt georganiseerd door de coördinator professionalisering van de Academie VCO Consent, Gerard Regeling en Kim Schonewille (management assistente).

Gevoerd beleid betreffende de beheersing van uitkeringen na ontslag

Alle medewerkers die bij VCO in dienst komen, starten met een payroll contract via uitzendbureau Randstad. De duur van dit contract betreft twee maal drie maanden. Deze 'veiligheidspal' hebben we ingebouwd, zodat we niet onnodig lang doorbetalen op het moment dat een leerkracht niet voldoet aan wat de functie vraagt. We kiezen er dus voor om de mensen zelf te werven en via de payroll aan te stellen om te voorkomen dat we bij einde dienstverband zelf de WW-lasten moeten betalen. We kijken hierbij nauw naar het cv van betreffende potentiële medewerker, om vast te kunnen stellen of de extra payroll kosten opwegen tegen het betalen van een tijdelijke WW-uitkering. De huidige krapte op de arbeidsmarkt (onder leerkrachten) maakt wel, dat we hier anders naar gaan kijken en eerder kiezen om leerkrachten in dienst te nemen. Als het om (vaak tijdelijke) arrangementen gaat, waar veelal onderwijsassistenten op ingezet worden, dan maken we eerder de keuze voor de payroll constructie via uitzendbureau Randstad.

Hoofdstuk 8. ICT

Op onze scholen heeft de verschuiving van vaste pc's naar mobiele apparatuur, zich in 2018 doorgezet. Vooral het gebruik van chromebooks is toegenomen. Deze toename heeft geleid tot aanpassing van diverse wifi-netwerken; waar enkele jaren geleden gekozen werd voor bereik op alle plekken, wordt nu ingezet op een systeem met capaciteit op de juiste plek.

Werken in de cloud

In 2018 zijn alle leerkrachten overgestapt naar Office 365. Door deze overstap zijn we beter in staat om zowel binnen de schoolteams, als binnen heel VCO samen te werken in de cloud. Om een veilige en betrouwbare inrichting van Office 365 te bereiken, hebben wij Sigmax als externe partij voor de inrichting in de arm genomen. Zodra er goed gewerkt wordt in de nieuwe structuur, zullen de inmiddels afgeschreven servers de school uit gaan. Om ervaring op te doen met deze stap is de verhuizing van Het Sterrenpalet als pilot gebruikt.

Hoofdstuk 9. Huisvesting

Gemeente Enschede

Samen met de gemeente Enschede en de overige schoolbesturen is gekeken naar de knelpunten (krimp en groei) binnen de basisschoollocaties. Door de groei van de Anna van Buren is de Plusklas na de zomervakantie verhuisd naar een ruimte binnen Prismare. Het grote voordeel is dat de school op één locatie kan blijven. Dit was ook de voorkeur van school, team en ouders. Voor de langere termijn gaat de gemeente Enschede in 2019 een integraal huisvestingsplan (IHP) opstellen in samenwerking met de schoolbesturen van PO en VO. Hierin wordt binnen de wijken ook gekeken naar samenwerking met andere partijen.

Gemeente Berkelland

Het Sterrenpalet is verhuisd naar de nieuwe locatie. De centrale hal met de tribunetrap wordt veel gebruikt en is naast een echte 'eyecatcher' een mooie aanvulling voor het onderwijs en wordt dagelijks gebruikt. De terreinwerkzaamheden worden door de gemeente uitgevoerd en worden later opgeleverd.

Algemeen

Naast de planmatige werkzaamheden vanuit de meerjarenonderhoudsplanning (MOP) zijn er ook een aantal verbeteringen doorgevoerd, zoals upgraden van de bestaande installaties voor een beter luchtklimaat en het aantrekkelijker maken van speelpleinen.

De Kiem heeft in de zomervakantie een interne opknapbeurt gehad zodat het gebouw aan de binnenzijde weer een fris uiterlijk heeft gekregen dat past bij het onderwijs. De MOP's zullen in 2019 worden geactualiseerd, waardoor de huidige stand van zaken weer goed in kaart wordt gebracht.

Om een beter inzicht te krijgen in het gas- en elektraverbruik wordt de regeltechniek van de installaties in de gebouwen gefaseerd vervangen. Het beheer van de installaties wordt tevens gemakkelijker gemaakt via een app. Door het reduceren van het verbruik, wordt een grote slag gemaakt richting het verduurzamen van de gebouwen.

Daarnaast is door de Provincie voor een aantal scholen een energiescan gemaakt waarin mogelijkheden van verduurzamen staan aangegeven. Indien mogelijk zullen de 'quickwins' (terug te verdienen in één jaar), die voortkomen uit deze rapportages worden uitgevoerd. Uit deze rapportages komen ook een aantal gebruiksacties naar voren die door de scholen worden opgepakt. De leerlingen worden hierbij betrokken.

VCO streeft ernaar om de gebouwen gefaseerd te verduurzamen, gekoppeld aan het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeentes, die de aankomende jaren zullen worden opgesteld.

Hoofdstuk 10. Financiën

Financiële resultaten 2018

Onderstaande overzicht geeft het resultaat 2018 afgezet tegen het resultaat 2017 en de begrotingen 2018 en 2019.

	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Begroting 2019
Baten				
3.1. Rijksbijdragen	€ 14.047.765	€ 13.670.401	€ 14.889.551	€ 15.030.027
3.2. Overige rijksbijdragen	€ 129.609	€ 75.000	€ 94.317	€ 50.000
3.5. Overige baten	€ 582.751	€ 430.184	€ 536.885	€ 506.295
Totaal baten	€ 14.760.125	€ 14.175.585	€ 15.520.753	€ 15.586.322
Lasten				
4.1. Personele lasten	€ 12.171.706	€ 11.916.360	€ 13.209.299	€ 13.297.148
4.2. Afschrijvingen	€ 444.030	€ 409.762	€ 384.120	€ 419.944
4.3. Huisvestingslasten	€ 1.187.045	€ 1.137.850	€ 1.075.113	€ 1.104.925
4.4. Overige lasten	€ 888.713	€ 649.500	€ 910.130	€ 763.600
Totaal lasten	€ 14.691.494	€ 14.113.472	€ 15.578.662	€ 15.585.617
Saldo baten en lasten	€ 68.631	€ 62.113	€ -57.909	€ 705
5. Saldo fin. resultaat	€ 8.614	€ 5.000	€ 54.906	€ -
Exploitatieresultaat	€ 77.245	€ 67.113	€ -3.003	€ 705

Analyse jaarcijfers

Tussen het begrote resultaat over 2018 en het werkelijke resultaat 2018 zit een verschil van € 70.116,- negatief. Afgezet tegen de omzet is dit een verschil van 0,49%. Het negatieve resultaat ten opzichte van de begroting, wordt veroorzaakt door de personele inzet. Op 1-10-2018 waren er op de scholen meer leerlingen dan op 1-10-2017. De stichting krijgt pas vanaf het schooljaar 2019/2020 de inkomsten voor deze leerlingen, maar op 01-08-2018 hadden de scholen wel behoefte aan meer inzet. De eerste zeven maanden van 2019 zal het resultaat verder onder druk staan en het is zaak om tijdens de formatieverdeling van 2019/2020 dit recht te zetten.

Baten

In 2018 zijn er drie belangrijke oorzaken aan te wijzen waarom de rijksbijdragen fors afwijken van de begroting:

- Nieuwe cao, waarvoor compensatie is ontvangen
- Extra gelden voor het terugdringen van de werkdruk
- Marktcorrectie voor het stijgen van de lonen

De overige baten zijn hoger uitgevallen door meer detacheringsinkomsten.

Lasten

De personele lasten zijn fors hoger uitgevallen dan begroot. De hierboven genoemde oorzaken zijn hiervoor verantwoordelijk. De detacheringen worden in 2018 onder de overige personele lasten geboekt vandaar dat deze post hoger uitvalt. De hogere overige lasten worden veroorzaakt door meer juridische kosten. Op verschillende vlakken is in 2018 gebruik gemaakt van externe expertise. De hogere kosten bij inventaris en apparatuur komen door hogere kosten voor ICT onder andere veroorzaakt door de implementatie van Office365. In 2018 is er een nieuw kopieercontract afgesloten en dit nieuwe contract, bracht eenmalig installatiekosten met zich mee.

Verantwoording werkdrukgeden

Voor het schooljaar 2018/2019 ontvangen de scholen € 155,55 per leerling voor het terugdringen van de werkdruk op de scholen. In totaal heeft VCO €378.919,- ontvangen voor het schooljaar 2018/2019. Deze gelden zijn toegevoegd aan de formatiebudgetten van de scholen. De directeuren hebben vervolgens in samenspraak met de schoolteams plannen gemaakt. Deze plannen zijn vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de p-mr van de school. Er is begin 2019 een werkgroep duurzame inzetbaarheid opgericht bestaande uit leerkrachten, directeuren en HRM. Deze werkgroep gaat plannen om o.a. de werkdruk te verlagen uitwerken.

De gelden zijn op de volgende manier ingezet:

• Kleinere klassen	€ 71.000,-
• Ambulante leerkrachten	€ 99.000,-
• Onderwijsassistenten	€ 93.000,-
• Vakleerkracht gym	€ 26.000,-
• Meer inzet Interne begeleider	€ 13.000,-
• Conciërge	€ 10.000,-
• Administratieve ondersteuning	€ 8.000,-

De teams gaan bij de formatieverdeling 2019/2020 de inzet evalueren en waar nodig worden de gelden anders ingezet.

Verantwoording prestatiegelden

Deze middelen zijn ingezet voor zaken die voortkomen uit opbrengstgericht werken. Zo worden op diverse scholen verbeterplannen uitgevoerd en worden nieuwe taal- en leesmethoden ingevoerd. Ook wordt de verdere professionalisering van leerkrachten met behulp van deze gelden uitgevoerd

Treasury-en financieringsbeleid

De uitgangspunten van het voorschrift "beleggen en belenen" is vertaald in het treasury statuut. In het afgelopen jaar is gehandeld conform het statuut. Op dit moment heeft VCO Oost-Nederland, conform de statuten, geen beleggingen. Voor de komende jaren is er geen behoefte aan het aantrekken van externe financiering. VCO Oost-Nederland beschikt over € 1.284.190,- aan liquide middelen (31-12-2018). Alle liquide tegoeden per einde boekjaar staan op rekeningen, welke direct opvraagbaar zijn.

De liquide middelen zijn in 2018 gedaald door de investeringen in onder andere de huisvesting Sterrenpalet in Eibergen.

Hoofdstuk 11. Continuïteitsparagraaf

Risicoparagraaf

Voor het in kaart brengen van de risico's maakt VCO gebruik van de risicomangementool van de PO-Raad. Voor het kwantificeren van de risico's wordt het Naris Risicomangement Informatie Systeem gebruikt.

Het systeem hanteert de volgende classificering:

- **Laag:** Erg onwaarschijnlijk dat het risico zich voordoet.
- **Middel:** Heeft zich in het verleden vaker voorgedaan.
Het zou geen grote verrassing zijn, indien het zich voordoet.
- **Hoog:** Heeft de potentie om meerdere keren op te treden binnen de komende 5 jaar. Heeft zich in de laatste twee jaar voorgedaan.
Duidelijke indicatoren die wijzen op optreden van het risico.

Risicomangement valt binnen de P&C cyclus van VCO Oost-Nederland. Elk jaar bij het opstellen van de begroting wordt er een nieuwe risicoanalyse gemaakt door de controller. Deze risicoanalyse wordt vervolgens besproken met de voorzitter college van bestuur en de schooldirecteuren. Op de volgende pagina's worden de belangrijkste risico's van VCO Oost-Nederland op dit moment weergegeven.

Bestuur en Organisatie			
Risico	Kans	€	Maatregelen
Kwaliteit management	M	€ 100.000	<ul style="list-style-type: none"> - Prestatieafspraken met directeuren - Jaarlijkse beoordelingscyclus - Coaching en deskundigheidsbevordering
Stabiliteit bestuur en management	M	€ 50.000	<ul style="list-style-type: none"> - Toezichthouder houdt jaarlijks beoordelingsgesprekken met bestuur - Bestuurder zorgt voor heldere afbakening van verantwoordelijkheden op bestuurscentrum
Onderwijs en identiteit			
Ontbreken strategisch beleid	M	€ 25.000	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen strategisch beleidsplan - Vertaling strategisch beleidsplan naar schoolniveau.
Leerlingenzorg/passend onderwijs	H	€ 200.000	<ul style="list-style-type: none"> - Analyse opstellen verwijzingen SBO - Afstemming SPOE/kwaliteitsmedewerker
Financiën			
Rapportages als sturingsinstrument	L	€ 25.000	<ul style="list-style-type: none"> - Informatiebehoefte afstemmen met Bestuur/RVT - KPI's opstellen met streefgetallen op alle domeinen
Personeel			
Opbouw en beheer personeelsdossiers	H	€ 50.000	<ul style="list-style-type: none"> - Opschonen personeelsdossiers - Deskundigheidsbevordering schoolleiders en staf m.b.t. dossiervorming - Evaluatie gesprekkencyclus
Leerkrachten tekort	H	€ 100.000	<ul style="list-style-type: none"> - Meer scholen worden opleidingschool - Bezetting vervangingspool ophogen
Hoog ziekteverzuim	H	€ 100.000	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen beleid duurzame inzetbaarheid - Analyses opstellen i.s.m. arbodienst

Huisvesting, facilitaire dienstverlening en ICT			
Huisvestingsbudget ontoereikend	M	€ 75.000	- Plannen opstellen i.s.m. de gemeenten - Op zoek naar innovatieve partners
ICT beheer en infrastructuur voldoet niet	M	€ 50.000	- ICT beleidsplan opstellen - ICT beheer aanbesteden - Scholing op de scholen

De risico's die hoog gekwalificeerd zijn worden hieronder nader toegelicht

- **Leerlingenzorg/passend onderwijs:** Het budget voor zorgleerlingen neemt de komende jaren verder af. Op dit moment verwijst VCO meer leerlingen dan de toegestane 2%. Dit zet het budget verder onder druk.
- **Opbouw en beheer personeelsdossiers:** Bij conflicten blijkt steeds vaker dat de opbouw van de personeelsdossiers niet toereikend is.
- **Leerkrachten tekort:** Voor de reguliere vacatures lukt het tot op heden om goede leerkrachten aan te trekken. Voor de vervanging wordt dit steeds lastiger.
- **Hoog ziekteverzuim:** Het ziekteverzuimpercentage is gestegen en ligt boven het landelijke gemiddelde. Het vinden van invalleerkrachten wordt steeds moeilijker, dus is het van groot belang dat het ziekteverzuimpercentage omlaag gaat.

Het totaal van alle risico's bedraagt: € 775.000,--

Op basis van risicosimulaties die bij vergelijkbare PO-instellingen zijn uitgevoerd, is bekend dat het reserveren van het maximale bedrag (van € 775.000,--) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. De kansverdeling komt neer op een aan te houden percentage van 55% van de totale risico's. Voor VCO komt dit neer op een aan te houden weerstandsvermogen van € 426.250,--. Dit is de zogenaamde benodigde weerstandscapaciteit

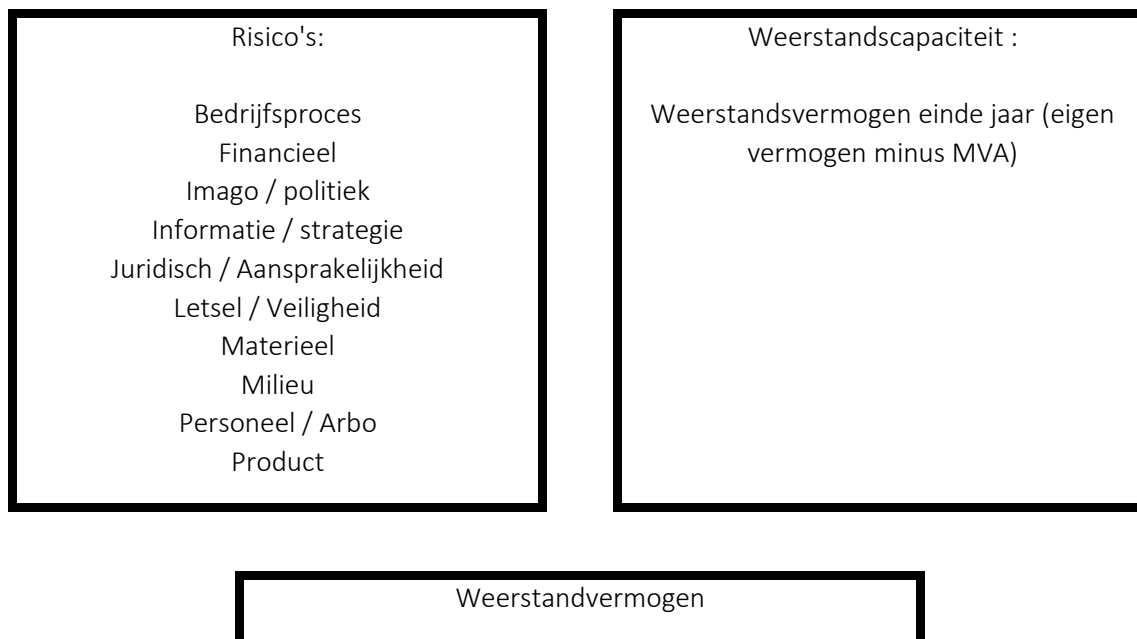
Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van VCO bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt als volgt berekend:

$$\text{Beschikbare weerstandscapaciteit} = \text{Eigen vermogen} - \text{Materiële vaste activa}$$

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ } -248.520}{\text{€ } 426.250} = -0,58$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van VCO Oost-Nederland valt in klasse F. Dit duidt op een weerstandsvermogen dat ruim onvoldoende is. Het streven is om minimaal in klasse C te zitten.

Risicomanagement valt binnen de P&C cyclus van VCO Oost-Nederland. Elke vier jaar wordt een strategisch beleidsplan voor de stichting opgesteld. Dit beleidsplan gebruiken de schooldirecteuren voor het schrijven van het schoolplan. Het beleidsplan en de schoolplannen worden vertaald naar jaarplannen, die als input gelden voor de begroting en de uiteindelijke jaarrekening. Bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening komen ook de risicoanalyses aan bod.

Naast de begrotings- en formatiegesprekken hebben de schooldirecteuren met de voorzitter college van bestuur, twee kwaliteitsgesprekken per jaar om de voortgang te monitoren.

Leerlingenprognose

De leerlingenprognoses worden samen met de schooldirecteuren opgesteld. De prognoses van de gemeenten worden hierbij als input gebruikt.

School	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Het Sterrenpalet	248	259	263	270	278	275	269
CBS Kisveld	63	62	65	57	54	55	59
Kindcentrum Meester Snel	97	108	113	111	109	104	98
Brede School Overdinkel	88	89	86	90	92	92	86
CBS Op den Akker	94	89	100	100	99	104	104
CBS Mecklenburg	137	142	154	143	143	139	135
CBS Drakensteyn	374	388	400	399	401	400	398
CBS De Kiem	139	145	134	134	134	136	136
CBS Ouverture	224	218	210	208	200	194	181
CBS Prins Maurits	156	138	118	117	119	125	119
CBS Anna van Buren	444	441	471	480	479	485	481
CBS de Zevenster	100	101	107	112	118	121	120
CBS Willem van Oranje	85	87	93	93	87	88	90
CBS de Koning	165	166	182	188	191	190	185
Totaal	2.414	2.433	2.496	2.502	2.504	2.508	2.461

De komende jaren verwachten we een stabiel leerlingenaantal. Op dit moment zijn er grote groepen in de middenbouw en die gaan naar verwachting vanaf 2022 voor een leerling daling zorgen.

Meerjaren exploitatie, balans en kengetallen

De risicoanalyse en de leerlingenprognose zijn gebruikt bij het opstellen van de meerjarenexploitatie.

	Realisatie		Meerjarenbegroting		
	2018	2019	2020	2021	2022
Baten					
3.1. Rijksbijdragen	€ 14.889.551	€ 15.030.027	€ 15.077.246	€ 15.078.186	€ 15.050.935
3.2. Overige rijksbijdragen	€ 94.317	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
3.5. Overige baten	€ 536.885	€ 506.295	€ 506.295	€ 506.295	€ 506.295
Totaal baten	€ 15.520.753	€ 15.586.322	€ 15.633.541	€ 15.634.481	€ 15.607.230
Lasten					
4.1. Personele lasten	€ 13.209.299	€ 13.297.148	€ 13.297.148	€ 13.297.148	€ 13.297.148
4.2. Afschrijvingen	€ 384.120	€ 419.944	€ 376.146	€ 345.220	€ 344.595
4.3. Huisvestingslasten	€ 1.075.113	€ 1.104.925	€ 1.129.925	€ 1.129.925	€ 1.129.925
4.4. Overige lasten	€ 910.130	€ 763.600	€ 763.600	€ 763.600	€ 763.600
Totaal lasten	€ 15.578.662	€ 15.585.617	€ 15.566.819	€ 15.535.893	€ 15.535.268
Saldo baten en lasten	€ -57.909	€ 705	€ 66.722	€ 98.589	€ 71.963
5. Saldo fin. resultaat	€ 54.906	€ -	€ -	€ -	€ -
Exploitatieresultaat	€ -3.003	€ 705	€ 66.722	€ 98.589	€ 71.963

De baten nemen door de leerlingenstijging toe. De verwachting is dat dit niet tot extra personele lasten zal leiden.

Activa	Meerjaren balans				
Stand (31/12)	2018	2019	2020	2021	2022
Vaste activa					
Materiele vaste activa	€ 3.925.623	€ 3.810.965	€ 3.761.243	€ 3.585.524	€ 3.415.429
Financiële vaste activa	€ 46.498	€ 46.498	€ 46.498	€ 46.498	€ 46.498
Totaal vaste activa	€ 3.972.121	€ 3.857.463	€ 3.807.741	€ 3.632.022	€ 3.461.927
Vlottende activa					
Vorderingen	€ 881.613	€ 1.126.716	€ 1.131.547	€ 1.193.561	€ 1.189.115
Liquide middelen	€ 1.284.190	€ 1.445.415	€ 1.537.027	€ 1.724.322	€ 1.968.602
Totaal vlottende activa	€ 2.165.803	€ 2.572.131	€ 2.668.574	€ 2.917.883	€ 3.157.717
Totaal activa	€ 6.137.924	€ 6.429.594	€ 6.476.315	€ 6.549.906	€ 6.619.644
Passiva					
Eigen vermogen	€ 3.677.103	€ 3.677.103	€ 3.743.825	€ 3.842.414	€ 3.914.377
Voorzieningen	€ 786.197	€ 822.851	€ 802.709	€ 895.057	€ 892.833
Kortlopende schulden	€ 1.674.624	€ 1.929.640	€ 1.929.781	€ 1.812.435	€ 1.812.434
Totaal passiva	€ 6.137.924	€ 6.429.594	€ 6.476.315	€ 6.549.906	€ 6.619.644

De laatste jaren is er veel geïnvesteerd in de gebouwen van de scholen, waardoor de materiële vaste activa fors in waarde is toegenomen. Deze investeringen hebben tot gevolg gehad dat de liquide middelen zijn gedaald. De investeringen liggen de komende jaren op een lager niveau.

Kengetallen	Sgn. grens	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Solvabiliteit II	<= 30%	72%	73%	70%	70%	72%	73%
Rentabiliteit	3 jr neg	0,52%	-0,02%	0,00%	0,43%	0,63%	0,46%
Liquiditeit	<= 0,75	1,68	1,29	1,36	1,41	1,64	1,77
Weerstandsvermogen	<= 5%	3,14%	-1,67%	-0,83%	-0,05%	1,77%	3,38%

Kengetallen risicoanalyse	Sgn. grens	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Weerstandscapaciteit	€ 426.250	€ 440.968	€ -248.520	€ -133.862	€ -17.418	€ 256.890	€ 498.948
Weerstandsvermogen	1 - 1,4	1,03	-0,58	-0,31	-0,04	0,60	1,17

Definities kengetallen

Solvabiliteit (eigen vermogen plus voorzieningen in percentage van het totale vermogen): De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de stichting in staat is aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen.

Rentabiliteit (verhouding exploitatieresultaat en de totale baten): Dit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief exploitatieresultaat.

Liquiditeit (verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen): Deze verhouding geeft aan in hoeverre de stichting in staat is aan haar verplichtingen op korte termijn te voldoen.

Weerstandsvermogen (verhouding tussen het totale eigen vermogen minus de materiele vaste activa en het totaal van de rijksbijdragen): Het weerstandsvermogen zegt iets over de reservepositie van de stichting en over de mogelijkheden om financiële tegenvallers te kunnen opvangen.

Definities kengetallen risicoanalyse:

Weerstandscapaciteit (eigen vermogen - materiele vaste activa): De beschikbare weerstandscapaciteit van VCO bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Weerstandsvermogen

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De investeringen in de kwaliteit van de schoolgebouwen hebben ervoor gezorgd dat de scholen aantrekkelijke gebouwen hebben. Dit heeft vele positieve effecten, maar heeft er ook voor gezorgd dat het weerstandsvermogen onder de signaleringsgrens is gedoken. Dit gaat niet tot problemen leiden, aangezien het eigen vermogen en de liquide middelen voldoende zijn. Het streven is om het weerstandsvermogen de komende jaren weer te laten stijgen. De materiële vaste activa zal langzaam afnemen omdat VCO geen forse investeringen meer gaat doen in schoolgebouwen.

Personele bezetting

Bezetting 31-12	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bestuur / management (fte)	14,77	15,01	15,00	15,00	14,00	14,00
Personeel primair proces (fte)	132,36	146,12	150,00	150,00	155,00	155,00
Ondersteunend personeel (fte)	18,40	25,55	28,00	28,00	32,00	32,00

De komende jaren verwacht VCO weinig fluctuaties in de personele bezetting. Gezien de stijging in de werkdruggelden zal alleen het aantal leerkrachten en onderwijsassistenten licht stijgen.

Hoofdstuk 12. Toekomstparagraaf

Na een periode met bestuurswisselingen en stagnerende onderwijs en organisatieontwikkeling wordt in 2019 een nieuwe periode ingeluid. Basis daarvoor is het in intensieve samenwerking met professionals in en buiten de eigen organisatie vastgesteld Strategisch beleidsplan 2019-2023. Na aanscherping van de kernmissie is een viertal doelstellingen bepaald die in alles wat VCO onderneemt het uitgangspunt is.

De kernmissie:

Door goed basisonderwijs en passende begeleiding te bieden stelt VCO elke leerling in staat om, uitgaande van diens mogelijkheden, zelfstandig de kennis te verwerven en samen de vaardigheden te ontwikkelen die hij of zij nodig heeft voor een kansrijke start in het leven.

De vier doelstellingen zijn:

- Onderwijsinnovatie; met het oog op alle verstrekkende maatschappelijke, sociaaleconomische en onderwijsontwikkelingen werken wij voortdurend aan verbetering én vernieuwing van ons onderwijs.
- Onderwijskwaliteit; de kwaliteit van ons onderwijs is voortdurend onderwerp van gesprek en vertaalt zich in de best mogelijke kwaliteitszorg, maar vooral in goed onderwijs en goede resultaten van onze leerlingen.
- Leiderschap en professionaliteit; een permanente performanceverbetering en een professionele leeromgeving vragen van iedereen op zijn of haar niveau leiderschap en persoonlijke durf.
- Samenwerken en samengaan; om het onderwijs en onze organisatie beter te maken grijpen wij waar mogelijk de kans aan om samen te werken of samen te gaan.

De nieuwe bestuurder zal dit proces samen met de veertien directeuren vorm geven. In het najaar van 2019 zullen op basis van het Strategisch beleidsplan 14 nieuwe vierjarige schoolplannen en jaarplannen 2019-2020 worden vastgesteld op basis waarvan per school concrete, toetsbare resultaten worden afgesproken. Bij de evaluatie van de jaarplannen 2019-2020 zal bezien worden in hoeverre de vier doelstellingen zijn/worden gerealiseerd.

Scholen Stichting VCO Oost-Nederland (situatie per 31.12.2018)

Brinnummer 05NT Het Sterrenpalet, Pr. Bernhardstraat 6 7151 DG Eibergen Directeur: Mevr. Ineke Neerhof-Stegeman	tel.nr.: 0545-471550	E-mail: info.sterrenpalet@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 05RB Het Kisveld, Hondelinkweg 2 7161 HG Neede Directeur: Mevr. Ellen Hemmers-Markerink	0545-291341	info.kisveld@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 06QE Meester Snel, Kloosterstraat 13 7581 GE Losser Directeur: mevr. Marjolein Bax	053-5383994	info.meestersnel@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 07BX Brede School Overdinkel, Ds.Pasmastraat 2 7586 CZ Overdinkel Directeur: Mevr. I. van Sommeren	053-5360157	info.bredeschool@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 07YR Op den Akker, De Akker 2, Postbus 125 7480 AC Haaksbergen. Directeur: dhr. Sil Brasz	053-5722482	info.opdenakker@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 08UT Mecklenburg, De Posten 145 7544 LR Enschede Directeur: mevr. Anke van Woerden	053-4763709	info.mecklenburg@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 10MI Drakensteyn, Vastertlanden 169 7542 LR Enschede Directeur: dhr. Gert Wolters	053-4764661	info.drakensteyn@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 10 MI-01 De Kiem, J.P. Coenstraat 9 7541 BP Enschede. Directeur Mevr. Linda Tukkers	053-4310005	info.dekiem@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 31BK Ouverture, Ouverturestraat 68 7534 CP Glanerbrug Directeur: Mevr. Erna Slatius	053-4611776	info.ouverture@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 11BT Prins Maurits, Geessinkbrink 1 7544 CW Enschede Directeur: dhr. Michiel Timpers	053-4763165	info.prinsmaurits@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 13JX Anna van Buren, Bosuilstraat 7 7523 BJ Enschede. Directeur: dhr. Robertjan de Wilde	053-4355334	info.annavanburen@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 13JX-01 De Zevenster, Zevensterstraat 3 7521 GN Enschede Directeur: mevr. Gea Pereboom – v.d. Lagemaat	053-4316428	info.dezevenster@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 13OY Willem van Oranje, Ravenhorsthoek 34 7546 EA Enschede Directeur mevr. Riet Edelijn.	053-4774729	info.willemvanoranje@vco-oostnederland.nl
Brinnummer 13TB De Koning, Tomatenstraat 27 7545 WP Enschede Directeur: dhr. Gerard Regeling	053-4349955	info.dekoning@vco-oostnederland.nl

LIJST MET AFKORTINGEN

ARBO	Arbeids Omstandigheden
BSO	Buiten Schoolse Opvang
CAO-PO	Collectieve Arbeidsovereenkomst Primair Onderwijs
CvB	College van Bestuur
CvL	College van leidinggevenden
DO	Directeurenoverleg
GMR	Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad
IB	Intern Begeleider
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IHP	Integraal HuisvestingsPlan
IKC	Integraal Kind Centra
IPB	Integraal Personeels Beleidsplan
LEA	Lokaal Educatie Agenda
MOP's	Meerjaren Onderhoudsplannen
MR	Medezeggenschapsraad
NSCCT	Niet Schoolse Cognitieve Capaciteiten Test
OBT	Onderwijsbureau Twente
PABO	Pedagogische Academie Basis Onderwijs
P&C	Plan & Control Cyclus
PO	Primair Onderwijs
ROC	Regionaal Opleidingen Centrum
RvT	Raad van Toezicht
SBP	Strategisch BeleidsPlan
SBO	Speciaal Basisonderwijs
SO	Speciaal Onderwijs
SOP	School OndersteuningsPlan
TSO	Tussen Schoolse Opvang
UT	Universiteit Twente
VO	Voortgezet Onderwijs
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WMS	Wet Medezeggenschap op Scholen
WSNS	Weer Samen Naar School
WWZ	Wet Werk en Zekerheid

VCO Oost-Nederland
24844

Jaarrekening 2018

Balans

EUR Bedragen: x 1	2018	2017
	Realisatie	Realisatie
Activa		
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>		
<i>Materiële vaste activa</i>	3.925.623	3.239.138
<i>Financiële vaste activa</i>	46.499	1
Totaal van vaste activa	3.972.122	3.239.139
Vlottende activa		
<i>Vorraden</i>		
<i>Vorderingen</i>	881.613	1.106.121
<i>Kortlopende effecten</i>		
<i>Liquide middelen</i>	1.284.190	1.700.649
Totaal van vlottende activa	2.165.803	2.806.770
Totaal van activa	6.137.925	6.045.909
Passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	3.677.103	3.680.107
<i>Voorzieningen</i>	786.198	697.486
<i>Langlopende schulden</i>		
<i>Kortlopende schulden</i>	1.674.624	1.668.316
Totaal van passiva	6.137.925	6.045.909

Staat van baten en lasten

EUR Bedragen: x 1	2018	2018	2017
	Realisatie	Begroting	Realisatie
Baten			
<i>Rijksbijdragen</i>	14.889.551	13.670.401	14.047.765
<i>Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden</i>	94.317	75.000	129.609
<i>Overige baten</i>	536.886	430.184	582.751
Totaal baten	15.520.754	14.175.585	14.760.125
Lasten			
<i>Personeelslasten</i>	13.209.300	11.916.360	12.171.705
<i>Afschrijvingen</i>	384.120	409.762	443.911
<i>Huisvestingslasten</i>	1.075.114	1.137.850	1.187.048
<i>Overige lasten</i>	910.130	648.250	888.832
Totaal lasten	15.578.664	14.112.222	14.691.496
Saldo baten en lasten	-57.910	63.363	68.629
<i>Financiële baten</i>	57.224	5.000	10.385
<i>Financiële lasten</i>	2.318	0	1.771
Totaal resultaat	-3.004	68.363	77.243

Kasstroomoverzicht

EUR Bedragen: x 1	2018	2017
	Realisatie	Realisatie
Kasstromen uit operationele activiteiten		
<i>Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening</i>	-57.910	68.629
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat		
<i>Aanpassingen voor afschrijvingen</i>	384.120	444.031
<i>Toename (afname) van voorzieningen</i>	88.712	34.313
<i>Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat</i>	472.832	478.344
Veranderingen in werkkapitaal		
<i>Afname (toename) van kortlopende vorderingen</i>	224.508	-274.085
<i>Toename (afname) van kortlopende schulden</i>	6.308	95.746
<i>Totaal van veranderingen in werkkapitaal</i>	230.816	-178.339
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>	645.738	368.634
<i>Ontvangen interest</i>	10.726	8.614
<i>Betaalde interest</i>	2.318	
<i>Mutaties overige financiële vaste activa</i>	46.498	
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	700.644	377.248
Kasstromen uit investeringsactiviteiten		
<i>Verwerving van materiële vaste activa</i>	1.070.605	278.325
<i>Investerings in deelnemingen en samenwerkingsverbanden</i>	46.498	
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	-1.117.103	-278.325
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
<i>Toename langlopende schulden</i>	-	-
<i>Aflossing langlopende schulden</i>	-	-
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	-	-
<i>Overige balansmutaties</i>	-	-
<i>Toename (afname) van liquide middelen</i>	-416.459	98.923
Beginstand €	1.700.649,00 €	1.601.725,00
Eindstand €	1.284.190,00 €	1.700.649,00

Grondslagen

Grondslagen voor financiële verslaggeving

Grondslagen Algemene grondslagen

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 BW 2 en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover deze op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van VCO Oost Nederland en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2017 zijn waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijking met de cijfers van 2018 mogelijk te maken.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar met uitzondering van wat is opgenomen in de paragraaf stelselwijziging.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

Met ingang van 2006 zijn de investeringen in meubilair, ICT en onderwijsleerpakket op de balans gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met de afschrijvingen. Als ondergrens van de te activeren activa wordt € 500,-- gehanteerd. De materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven, en voor het eerst in het eerstvolgend jaar na aanschaf. Investeringsubsidies die ontvangen zijn, worden in mindering gebracht op de investering.

De indeling in activa groepen en afschrijvingstermijnen is als volgt:

Gebouwen en terreinen: 40 jaar

Inventaris en apparatuur: 20 en 5 jaar

Andere vaste bedrijfsmiddelen: 12 jaar

ICT: 3 en 5 jaar

Leermethoden: 8 jaar

Eigendom:

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de stichting en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. Eventuele bruikleenscholen zijn eveneens verwerkt. Gebouwen en terreinen betreffen verbouwingen aan panden waarvan economische eigendom niet bij de instelling ligt. Voor deze gebouwen vindt derhalve geen vermelding van de OZB-waarde en verzekerde waarde plaats. De kosten van groot onderhoud via resultaatbestemming in mindering gebracht op de voorziening groot onderhoud.

Deelnemingen

De niet-geconsolideerde deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Stichting VCO Oost-Nederland.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de stichting geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waarde-verminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn veelal gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Overlopende activa

De overlopende activa betreffen vooruitbetaalde kosten die aan opvolgende perioden worden toegerekend, voor zover ze niet onder overige vorderingen schulden zijn te plaatsen.

Liquide middelen

liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi)-overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten. Aan de reserve worden via de resultaatbestemming overschotten in een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van VCO Oost Nederland.

Deze wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de gerealiseerde baten en de werkelijk gemaakte lasten. Ingeval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmings- reserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen. Het bestuur van de instelling heeft deze beperking aangebracht

Bestemmingsfonds (publiek en privaat)

Gelden afkomstig van derden met een beperktere bestedingsmogelijkheid dan de doelstelling van VCO Oost-Nederland toestaat en per balansdatum nog niet zijn besteed, zijn opgenomen in bestemmingsfondsen. Per bestemmingsfonds worden de beperkende doelstellingen toegelicht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening groot onderhoud

Deze voorziening wordt gevormd ter dekking van groot planmatig onderhoud. Dagelijks onderhoud wordt rechtstreeks ten laste van de exploitatierekening gebracht. De meerjarenonderhoudsvoorziening is gevormd op basis van eigen dotaties en verminderd met uitgaven voor groot onderhoud.

Grondslagen onderhoudsvoorziening

In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen voor de boekjaren 2018 en 2019 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. Stichting VCO Oost Nederland maakt van deze overgangsregeling gebruik

Voorziening ambtsjubileum

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet.

Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Schulden en overlopende passiva

Opgenomen schulden en leningen worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen Staat van baten en lasten

Algemeen

Bij de bepaling van het exploitatiesaldo is uitgegaan van het baten en lastenstelsel. Dit betekent

dat de opbrengsten en de kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kosten hoeven nog geen uitgaven te zijn en opbrengsten nog geen inkomsten.

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege ontvangen (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en overige overheidsbijdragen, alsmede de van derden ontvangen bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Opbrengsten en diensten worden opgenomen naar rato waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, schattingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De onderwijsinstelling heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen uit de regeling worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens de pensioenuitvoerder en/of werknemers wordt een voorziening opgenomen (indien relevant).

Ultimo 2018 en 2017 waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. Ultimo 2017 was de beleidsdekkingsgraad van het ABP 104,4%. De beleidsdekkingsgraad eind 2018 is 97,0%. De overheid eist een beleidsdekkingsgraad van 104,2% of hoger. Hiermee voldoet de beleidsdekkingsgraad niet aan de minimale vereisten van de toezichthouder.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Lasten

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende ontvangen en betaalde rente-ontvangsten en -uitgaven van uitgegeven en ontvangen leningen en overige kredietfaciliteiten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Materiële vaste activa

Toelichting materiële vaste activa

	Gebouwen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	Totaal van materiële vaste activa
Materiële vaste activa: Verloopoverzicht EUR 31-12-2018				
Bedragen: x 1				
Materiële vaste activa, posten				
Stand aan het begin van de periode				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs aan het begin van de periode	1.969.071	3.893.287	1.458.547	7.320.905
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen aan het begin van de periode	501.876	2.433.838	1.146.053	4.081.767
Materiële vaste activa aan het begin van de periode	1.467.195	1.459.449	312.494	3.239.138
Verloop gedurende de periode				
Investerings- en desinvesteringen	694.823	301.020	74.762	1.070.605
Afschrijvingen	56.187	252.188	75.745	384.120
Afschrijving op desinvesteringen				
Mutatie gedurende de periode	638.636	48.832	-983	686.485
Stand aan het eind van de periode				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs aan het einde van de periode	2.663.894	4.194.307	1.533.309	8.391.510
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen aan het einde van de periode	558.063	2.686.026	1.221.798	4.465.887
Materiële vaste activa aan het einde van de periode	2.105.831	1.508.281	311.511	3.925.623

Financiële vaste activa

Toelichting financiële vaste activa

	Andere deelnemingen
Financiële vaste activa, verloopoverzicht EUR 31-12-2018	
Bedragen: x 1	
Financiële vaste activa, posten	
Stand aan het begin van de periode	
Financiële vaste activa aan het begin van de periode	1
Verloop gedurende de periode	
Investerings- en verstrekte leningen	
Desinvesteringen en aflossingen	
Waardeveranderingen	
Aandeel in resultaat deelnemingen	46.498
Stand aan het eind van de periode	
Financiële vaste activa aan het einde van de periode	46.499

Vlottende activa

Toelichting vlottende activa

Vlottende activa EUR Bedragen: x 1	2018 Realisatie	2017 Realisatie
Vorderingen		
<i>Debiteuren</i>	18.144	40.821
<i>OCW/EZ</i>	660.210	661.018
<i>Overige vorderingen</i>	149.526	343.396
Subtotaal vorderingen	827.880	1.045.235
Overlopende activa		
<i>Vooruitbetaalde kosten</i>	53.733	60.886
Overlopende activa	53.733	60.886
Totaal van vorderingen	881.613	1.106.121
Liquide middelen		
<i>Tegoeden op bankrekeningen</i>	1.284.190	1.700.649
Liquide middelen	1.284.190	1.700.649
Totaal van vlottende activa	2.165.803	2.806.770

Eigen vermogen

Toelichting eigen vermogen

	Algemene reserve	Bestemmings-reserve privaat	Totaal van eigen vermogen
Eigen vermogen, verloopoverzicht EUR 31-12-2018			
Bedragen: x 1			
Eigen vermogen, posten			
Stand aan het begin van de periode			
Eigen vermogen aan het begin van de periode	3.204.729	475.378	3.680.107
Verloop gedurende de periode			
Resultaat verslagperiode	-3.004		-3.004
Overige mutaties verslagperiode			
Stand aan het eind van de periode			
Eigen vermogen aan het einde van de periode	3.201.725	475.378	3.677.103

Voorzieningen

Toelichting voorzieningen

	Personele voorzieningen	Voorziening groot onderhoud	Totaal van voorzieningen
Voorzieningen: Verloopoverzicht EUR 31-12-2018			
Bedragen: x 1			
Voorzieningen, posten			
Stand aan het begin van de periode			
Voorzieningen aan het begin van de periode	120.859	576.627	697.486
Verloop gedurende de periode			
Dotaties	35.900	300.000	335.900
Onttrekkingen	13.300	233.888	247.188
Stand aan het eind van de periode			
Voorzieningen aan het einde van de periode	143.459	642.739	786.198
Voorzieningen met looptijd korter dan een jaar	19.624	306.958	326.582
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	49.688	335.781	385.469
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	74.147		74.147

Kortlopende schulden

Toelichting kortlopende schulden

Kortlopende schulden	2018	2017
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie
<i>Crediteuren</i>	252.744	301.713
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>	459.716	437.108
<i>Schulden ter zake van pensioenen</i>	116.245	106.995
<i>Kortlopende overige schulden</i>		<u>24.971</u>
<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>	<u>828.705</u>	<u>870.787</u>
Overlopende passiva, uitsplitsing		
<i>Vakantiegeld en vakantiedagen</i>	379.220	356.878
<i>Overige overlopende passiva</i>	<u>466.699</u>	<u>440.651</u>
<i>Overlopende passiva</i>	<u>845.919</u>	<u>797.529</u>
<i>Totaal van kortlopende schulden</i>	<u>1.674.624</u>	<u>1.668.316</u>

Toelichting op de jaarrekening

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huur MH Tromplaan 47 van UGL Capital voor € 30.225,24 per jaar. Het contract loopt tot 30 april 2021.

Lease multifunctionals van Canon voor € 17.634,24 per jaar. Het contract loopt van 1 juni 2018 tot en met 31 mei 2022.

Duurzame inzetbaarheid

In de cao PO 2014-2015 zijn afspraken gemaakt over de duurzame inzetbaarheid (hoofdstuk 8A) en is de BAPO-regeling vervallen. De cao-regelingen betreffen de duurzame inzetbaarheid, geven medewerkers het recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Uit inventarisatie blijkt dat er geen medewerkers gebruik maken van sparen met betrekking tot duurzame inzetbaarheid.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten op het resultaat.

Resultaatbestemming

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat. Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2018

€ -3.004,- wordt ten laste gebracht van de algemene reserve

€ -3.004,- totaal resultaatverdeling

Overheidsbijdragen

Toelichting overheidsbijdragen

Overheidsbijdragen	2018	2018	2017
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Begroting	Realisatie
Rijksbijdragen			
Rijksbijdragen OCW/EZ			
<i>Rijksbijdragen OCW</i>	13.180.712	12.267.360	12.324.004
<i>Rijksbijdragen OCW/EZ</i>	13.180.712	12.267.360	12.324.004
Overige subsidies OCW/EZ			
<i>Overige subsidies OCW</i>	848.389	553.041	848.980
<i>Overige subsidies OCW/EZ</i>	848.389	553.041	848.980
<i>Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV</i>	860.450	850.000	874.781
<i>Rijksbijdragen</i>	14.889.551	13.670.401	14.047.765
Overheidsbijdragen en -overige overheden			
Overige overheidsbijdragen en overige overheden			
<i>Overige gemeentelijke bijdragen</i>	90.317	25.000	121.609
<i>Overige overheden</i>	4.000	50.000	8.000
Totaal overige overheidsbijdragen	94.317	75.000	129.609

Overige baten

Toelichting overige baten

Overige baten	2018	2018	2017
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Begroting	Realisatie
Overige baten			
<i>Opbrengst verhuur</i>	144.702	130.184	168.591
<i>Detachering personeel</i>	364.587	300.000	390.882
<i>Overige</i>	27.597		23.278
Overige baten	536.886	430.184	582.751

Lasten

Toelichting lasten

Lasten	2018	2018	2017
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Begroting	Realisatie
Personeelslasten			
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten			
<i>Lonen</i>	8.854.885		8.206.053
<i>Sociale lasten</i>	1.285.688		1.202.647
<i>Premies Participatiefonds</i>	412.970		293.855
<i>Premies Vervangingsfonds</i>	9.727		10.873
<i>Pensioenlasten</i>	1.179.742		1.129.110
<i>Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten</i>	11.743.012	11.250.000	10.842.538
Overige personele lasten			
<i>Lasten personeel niet in loondienst</i>	674.250	300.000	581.413
<i>Overige</i>	997.953	366.360	883.548
<i>Overige personele lasten</i>	1.672.203	666.360	1.464.961
Ontvangen vergoedingen			
<i>Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen</i>	205.915		135.794
<i>Uitkeringen die personeelslasten verminderen</i>	205.915		135.794
<i>Personeelslasten</i>	13.209.300	11.916.360	12.171.705
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa			
<i>Afschrijvingen op materiële vaste activa</i>	384.120	409.762	443.911
<i>Afschrijvingen</i>	384.120	409.762	443.911
Huisvestingslasten			
<i>Huurlasten</i>	77.097	59.300	87.246
<i>Onderhoudslasten (klein onderhoud)</i>	110.649	213.500	208.899
<i>Lasten voor energie en water</i>	236.233	234.050	233.183
<i>Schoonmaakkosten</i>	315.041	298.700	321.651
<i>Belastingen en heffingen</i>	36.094	32.300	36.069
<i>Dotatie onderhoudsvoorziening</i>	300.000	300.000	300.000
<i>Huisvestingslasten</i>	1.075.114	1.137.850	1.187.048
Overige lasten			
<i>Administratie- en beheerslasten</i>	170.074	114.900	164.234
<i>Inventaris en apparatuur</i>	453.976	333.200	440.155
<i>Leer- en hulpmiddelen</i>	200.275	144.000	193.257
<i>Dotatie overige voorzieningen</i>	35.900		5.824
<i>Overige</i>	49.905	56.150	85.362
<i>Overige lasten</i>	910.130	648.250	888.832
Separate specificatie kosten instellingsaccountant			
<i>Accountantshonoraria voor het onderzoek van de jaarrekening</i>	19.487	15.000	27.830
<i>Accountantshonoraria</i>	19.487	15.000	27.830

Financieel en overig

Toelichting financiële en overige baten en lasten

Financiële en overige baten en lasten	2018	2018	2017
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Begroting	Realisatie
Financiële baten			
<i>Rentebaten en soortgelijke opbrengsten</i>	10.726	5.000	10.385
<i>Opbrengsten van andere vorderingen, die tot de vaste activa behoren</i>	46.498		
<i>Financiële baten</i>	57.224	5.000	10.385
Financiële lasten			
<i>Rentelasten en soortgelijke kosten</i>	2.318	0	1.771
<i>Financiële lasten</i>	2.318	0	1.771

Verbonden partijen

Model E Verbonden Partijen

Verbonden partij, minderheidsdeelneming	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	
	VCO Kinderdomein BV	Besloten vennootschap	Enschede	
Contract-onderwijs	Contract-onderzoek	Onroerende- zaken	Overige	Deelname- percentage
Nee	Nee	Ja	Ja	49%

Verantwoording subsidies

Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule, uitgebreid EUR

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Prestatie afgerond?
Lerarenbeurs (05NT)	775381	20-09-2016	4.713	4.713		Ja
Lerarenbeurs (06QE)	775246	20-09-2016	10.604	10.604		Ja
Lerarenbeurs (09BU)	775850	20-09-2016	11.782	11.782		Ja
Lerarenbeurs (09BU)	775850					
Lerarenbeurs (11BT)	775862	20-09-2016	18.852	18.852		Ja
Lerarenbeurs (31BK)	777166	20-09-2016	13.734	13.734		Ja
Lerarenbeurs (05NT)	826683	20-09-2017	4.837	4.837		Ja
Lerarenbeurs (06QE)	826683	20-09-2017	15.721	15.721		Ja
Lerarenbeurs (07YR)	826683	20-09-2017	12.093	12.093		Ja
Lerarenbeurs (10MI)	826683	20-09-2017	4.837	4.837		Ja
Lerarenbeurs (11BT)	826683	20-09-2017	12.093	12.093		Ja
Lerarenbeurs (13JX)	826683	20-09-2017	9.674	9.674		Ja
Lerarenbeurs (05NT)	927968	20-09-2018	5.744		5.744	Nee
Lerarenbeurs (05RB)	927970	20-09-2018	9.674		9.674	Nee
Lerarenbeurs (07YR)	928369	20-09-2018	9.674		9.674	Nee
Lerarenbeurs (08UT)	928392	20-09-2018	7.256		7.256	Nee
Lerarenbeurs (10MI)	928663	20-09-2018	9.674		9.674	Nee
Lerarenbeurs (10MI)	886065	20-02-2018	-4.837		-4.837	Nee
Lerarenbeurs (13JX)	928511	20-09-2018	10.052		10.052	Nee
Totaal			166.177		47.237	

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	Dhr. G. Morren	Dhr. A. Mulder
Functiegegevens	College van Bestuur	College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 – 30-04	1-10 – 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 33.691	€ 26.306
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 4.958	€ 4.484
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 38.649</i>	<i>€ 30.790</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 44.333	€ 33.250
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 38.649	€ 30.790
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
bedragen x € 1	Dhr. G. Morren	
Functiegegevens	College van Bestuur	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 – 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 77.284	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 9.707	
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 86.991</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 129.000	
Totale bezoldiging	€ 86.991	

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1		Dhr. H. Meuzelaar	
Functiegegevens		Interim-manager	
Kalenderjaar		2018	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)		1-5 – 30-9	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		5 maanden	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar		€ 182	
Maxima op basis van de normbedragen per maand		€ 107.900	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 5 t/m 9		€ 107.900	
Bezoldiging			
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?		Ja, € 130	
Bezoldiging in de betreffende periode		€ 31.200	
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 5 t/m 9		€ 31.200	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.	
Totale bezoldiging, exclusief BTW		€ 31.200	

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Loonkosten niet via salarisadministratie (41220)'.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Dhr. W.J. Somsen	Voorzitter Raad van Toezicht
Mevr. J. Welles	Lid Raad van Toezicht
Dhr. P. ten Voorde	Lid Raad van Toezicht
Dhr. M. de Jong	Lid Raad van Toezicht
Mevr. L. Hazenberg	Secretaris Raad van Toezicht
Mevr. M. Zeeman	Lid Raad van Toezicht

Naast de hierboven gemelde topfunctionarissen zijn er geen functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden

C. Overige gegevens

Statutaire bepalingen

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Controleverklaring

Ondertekening van de jaarrekening

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bestuurder of toezichthouder	Soort bestuurder of toezichthouder	Locatie van de ondertekening	Datum van de ondertekening	Ondertekend
-------------------------------------	---	-------------------------------------	-----------------------------------	--------------------